

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Christos a înviat!

Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul, ca să ne bucurăm și veselim într'însa. (Cântare de Paști) Precum s'a sculat Christos din morți prin mărirea Tatălui, așa și noi intru învierea vieții să umblăm.

Aceace odinioară s'a prorocit de proci, aceace însuși Domnul nostru Isus Christos a făgăduit învățăcelor săi, că va fi până a treia zi în întunerecul pământului și că de acolo va eși cu mărirea, s'a împlinit, frați creștini, în aceasta zi preamărită, care cu o nespusă și strălucită lumină înveselește tot pământul.

În zilele premergătoare maica noastră biserică eră tristă și cânta cântece de jale de-asupra mormântului, care ținea închis prea sfânt trupul cerescului Mire. Astăzi însă prăznuim omorirea morții, deșertarea iadului și începătura unei vieți veșnice.

Fii binecuvântată minune preamărită, prin a cărei săvârșire se arată în modul cel mai vederat Dumnezeirea Mântuitorului nostru! Fii binecuvântată mare sărbătoare a Invierii Domnului de toți dorită și așteptată! Fii binecuvântată zi povățuitoare, care a insuflat simțul adevărului sfintei noastre credințe în inimile a milioane de creștini!

Pentru aceasta ziua Invierii Domnului nostru Isus Christos a fost, este și va fi o zi de veselie și de bucurie pentru toată creștinătatea. Plugarii părăsesc ogoarale lor spre a îmbrăca hainele de sărbătoare. Săracul se împodobeste ca un bogat, bogatul se înfrumusețează mai strălucit decât totdeauna, bătrânul și tinărul împreună se veselesc, stăpânii și slugile împreună prăznesc, iar clopotele bisericilor răsună cu tărie în mijlocul nopții; mii de făclii se aprind, în sfintele lăcașuri preoții în veșmintele cele mai luminate cheamă pe toți a lua lumină dela lumina cea adevărată, care este Invierea cea strălucită și înfricoșată a Domnului nostru Isus Christos. El înviind a dăruit lumii viață veșnică în nemăsurată milă.

Isus Christos nu s'a pogorit în mormânt pentruca să rămână acolo și dacă s'a supus morții, a făcut aceasta pentru a birui chiar moartea și a o supune împărăției sale.

Invierea lui Christos a fost o biruință pentru dânsul; așa se cade ca învierea noastră din moartea păcatului să fie o biruință pentru noi. Căci precum sfânt trupul

Mântuitorului eră înfășurat în mormânt, așa și noi avem înfășurăturile noastre, adică plecările firești și patimile, cari trebuie înlăturate; — precum acel trup eră acoperit cu o peatră mare, tot astfel și noi avem o peatră foarte grea de ridicat, adică deprinderile cele rele, de cari ne-am povățuit atâta timp; — precum împrejurul aceluia trup eră o strajă de dușmani, cari priveghiau neconțenit, ca să nu-l fure cineva, tot așa și împrejurul nostru sunt o mulțime de vrășmași nevăzuți, cari au foarte mare băgare de seamă spre a împedea mântuirea și desăvârșirea noastră.

Dar cu toată greutatea și piedecile știm, că Fiul lui Dumnezeu nu întârzie de-a împlini cuvântul, ce-și dăde Apostolilor, că va învia și că se va face încă văzut de dânsii. Noi asemenea în sfântul post cu câteva zile înainte mărturisindu-ne la duhovnic am făgăduit lui Dumnezeu, că ne vom lăsa de păcatele ce am făcut mai înainte și vom duce o viață creștinească.

Trebuie dar și noi să ne ținem cuvântul și iată timpul de-a dovedi, că suntem credincioși și chiar acum sunt zilele, în care trebuie să punem în lucrare tot ce noi am hotărât și am făgăduit. Aceasta cu atât mai mult, cu cât ziua de astăzi este totodată și o lămurită închipuire a înfricoșatei judecăți, la venirea a doua a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos; căci precum astăzi în mijlocul întunerecului nopții clopotele bisericilor au sunat cu tărie și au deșteptat din somn milioane de creștini, tot astfel când va veni înfricoșatul cias trâmbițele cetelor îngerești vor răsună cu putere mare și omenirea cea adormită de veacuri se va deștepta.

Astăzi ne înfățișem cu făclii luminoase pentru a prăznuii învierea; iar în acea mare și înfricoșată zi făcliile, ce ni se vor cere și de cari vom fi întrebați, vor fi: curate, viață creștinească, fapte bune și credință neprihănită în Christos. Făcliile acestea le vom putea dobândi numai prin renașterea noastră spre o viață nouă, curată și sfântă, după cum ni-o au arătat-o Isus Christos.

Iar pentruca noi să putem reinvia, trebuie să ne curățim atât pe dinlăuntru, cât și pe dinafară, adică și trupul și sufletul. Ne vom feri de lăcomia și lenea trupestă, iar sufletul nu ni-l vom mai întina cu păcatul trufiei, al pizmei, al urei fratelui, al lipsei de învățătură și al necredinței, ci împodobi-ne-vom cu munca necur-

mată, cu iubirea frățească a deaproapelui, cu învățătura și cu păstrarea dreaptii credințe strămoșești.

Pentruca să fim însă tari împotriva păcatelor, trebuie să biruim înainte de toate și slăbiciunea națională. Trebuie să ținem cu toată puterea la legea, limba și obiceiurile strămoșești și să dăm pildă de luptă dreaptă împreună cu jertfa ca frații Români din Sătmar, cari în frunte cu vrednicii lor păstori sufletesti, mai bucurosi suferă temnița dușmanului decât să-și vândă sufletul celorec vor să li-l fure.

Precum Christos a suferit chiar și moartea, ca să ne arete puterea lui peste ea, așa și chinurile ce ni le trimite Dumnezeu prin dușmanii nostri naționali sunt peatra de încercare, ca să ne dovedim puterea pentru învierea națională și biruința neamului nostru românesc, care va să fie acum și în viața vecilor.

Ce spune un nemeș ungar despre nemeșii ungurești. În comisiunea permanentă a comitatului Cenadului a venit vorba despre statificarea administrației (adecă slujbașii dela comitate să fie numiți de ministru, să nu mai fie aleși). Cu prilejul acesta Navai, fostul vicepreședinte al dietei și membru în comisiunea permanentă a comitatului, a zis despre nemeși (urmașii domnilor de pământ), că *ei n'au moștenit dela părinții lor decât jala goală, fără să aibă însușiri morale și intelectuale (ale minții) bune, așa că peste tot nu sunt vrednici să conducă ei trebile comitatelor.*

Navoi încă e nemeș și el trebuie să-și cunoască bine neamul.

Românii nu pot fi maghiarizați. În Brașov, între mulți advocați patrioți, e și jupânul Vais Ignaș, „Maghiar” venit din Galiția, de nu el, înaintașii lui. Acesta a publicat o broșură despre Românii din Ungaria (și Transilvania). În ea își arată marea părere de rău, că Românii n'au fost maghiarizați mai de mult, căci acum nu mai e de loc cu puțință. Românii au făcut în cei din urmă treizeci de ani progrese (înaintări) așa de mari, încât trebuie să se minuneze lumea. De aceea guvernul trebuie să îplinească unele din cererile lor. De altminteri, zice tot Vais, trebuie să mărturisească cu părere de rău, că e numai chestie (întrebare) de timp până când Ardealul va fi pierdut pentru maghiarism. Împotriva acestei perderi statul „maghiar” și-asa nu poate face nimic.

Înăsprirea legii presei (gazelor). Ministrul Lukaci nu e mulțumit cu legea de presă de până acum. I-se pare prea slabă, căci, după părerea lui, gazetele — mai ales cele românești, — tot nu pot fi încă destul de prigonite. Pentru a îngreună cât mai mult înființarea de gazete nouă și susținerea celor vechi, cautiunea de mii de coroane, pe care trebuie să o depună proprietarii gazetelor politice va fi mărită cât mai mult, ba cautiune vor trebui să depună și foile, cari nu fac politică. Ca la noi la nimeni!

Ce zic Maghiarii cinstiți despre alegerea dela Sasca. Am arătat, că guvernul din Pesta s'a grăbit să *mintă* în gazetele străine, că noi Românii naționaliști am fi băgat în răcori pe „bieții“ berbeci guvernamentali. Minciuna i-o desvelesc chiar unele foi scrise de Maghiarii cinstiți, cum e de pildă „Vilag“ din Pesta, apoi „Verșeș eș Videche“ din Vârșeș. Gazeta din urmă spune, că alegerea din Sasca s'a făcut așa după cum știe să facă partidul guvernamental: s'a grămadit tot felul de murdărie, pentruca să se asigure biruința candidatului guvernamental. S'au lucrat cu bani, cu amenințări, cu abuz de putere. Când a văzut, că nu poate birui cu mișeliile de felul acesta, au dat drumul jandarmilor, cari au alungat pe alegătorii din Ciclova, Răcăjdia și Vrani, încât mulți n'au putut ajunge să voteze. Președintele alegerii a respins 40 de alegători români, pentruca aceștia veniseră la votare deodată cu ai lui Korkan. Ești afară, au fost „luați în primire“ de jandarmi. Ne putem închipui cum? Aceasta alegere a fost și ea cel mai îngrozitor atentat, nu în contra naționalității române, ci în contra națiunii maghiare...

Mai sunt și alte *gazete* străine, cari scriu astfel.

Trăească bravii noștri Banațeni!

Alt proces de presă. Nu demult am anunțat, că fostul redactor al „Românului“ din Arad a fost condamnat. Am înștiințat și despre procesul de presă al „Foi Poporului“. Acum vine știrea despre un alt proces de presă intentat „Românului“ și „Poporului Român“ din Arad pentru o scrisoare trimisă de un țaran român năcăjit din Hitias (Bănat), care se plângea, că un arăndaș i-a scos pe Români ca pe niște vite să-i spargă o dălmă, ca să se scurgă apele. Pedepsa dată a fost pentru dl Constantin Savu, redactorul „Românului“ patru luni temniță și 500 cor. *amență*, iar pentru scriitorul scrisorii, Casimir Dumitru tot atâta!

Casimir Dumitru a fost ținut arestat.

Lupta Șvabilor din Banat. Un scriitor șvab (german) a scris un roman frumos, în care arată și lupta naționalităților din Ungaria împotriva încercărilor barbare de maghiarizare. Se înțelege, că romanul acesta a fost oprit în Ungaria. Înainte de oprirea lui, crăjmarul Friedrich Hess din Neoplanta a răspândit mai multe exemplare printre Șvabii din Banat. Procurorul l-a dat în judecată și tribunalul l-a condamnat la șase luni temniță. Sentința aceasta barbară a cassat-o (șters-o) Curtea de apel (tabla). Procurorul a făcut recurs la Curtea de casație (curie), și aceasta l-a condamnat la două săptămâni închisoare.

Datoriile întabulate pe moși. Moșiile mari și mici din patria noastră sunt încărcate din samă afară cu datorii. Încă înainte cu cinci ani datoriile întabulate pe moșiile din Ungaria au ajuns la suma uriașe de 12 miliarde și jumătate (12,500 de mii de mii sau 12,500 de milioane), așa că aproape două din trei părți ale valorii moșiilor sunt îndatorate. În fiecare an sunt alungați, prin executor, zece până 'n unsprezece mii de țărani de pe moșiile lor din cauza neplății datoriilor întabulate pe ele.

Cifrele acestea trebuie să ne dea mult de gândit înainte de-a ne hotări să facem o datorie la bancă, mai ales o datorie și cu poliță (cambiu).

Ceeace contribuie așa de mult la puștierea moșiilor e dobânda prea mare, apoi și termenul scurt de plată. Pentru țaran, care nu poate face meru bani ca negustorul sau chiar și meseriașul, e foarte greu să țină totdeauna termenul.

Putreziciunea celorce conduc trebile țării. În numărul trecut am publicat părți din scrisoarea publicată de un Slovac în gazeta partidului Austriei-mari (fără dualism). Acolo arată cât de putredă e cinstea celor ce conduc trebile țării. Acum vine însuși *Pester Lloyd*, o gazetă zilnică din Pesta, care e în legătură cu toate guvernele, și dă dovezi nouă despre stricăciunea aceasta.

„Pester Lloyd“ spune, că la alegerile vestite ale lui Khuen-Hedervari s'au vărsat bani cu nemiluita nu numai pentru candidații partidului guvernamental, ci și pentru ai partidului *coșuțișt*, mai ales când aceștia din urmă aveau în fața lor un contracandidat iustist. Ajutoare n'au primit însă numai din cassa centrală a partidului guvernamental, ci și dela comiții supremi ai comitatelor, cari le-au dat și bani de cheltueală, dar mai ales *jandarmi* (când eră vorba de Români!). Bani mulți s'au dat și gazetelor (jidano-) maghiare,* ca să scrie bine despre candidații guvernamentali și coșuțiști. „Pester Lloyd“ îl amenință apoi pe Deji, că de va descoperi fărădelegile lui Lukaci, primministrul, acesta încă va ști ce să spună despre coșuțiști.

Ce vor Jidanii din Sibiu? Prințelarii din Sibiu, cari băjbăe de funcționari de neam străin, s'au împărțit niște liste cu nume de negustori, pe cari îi recomandă, pentruca s'ar fi declarat „Maghiari“. Se înțelege, că toți Jidanii din Sibiu sunt în listă, dar printre ei ar fi și câteva nume de Germani, Cehi și Români. Așa ne spune gazeta Șașilor naționaliști din Sibiu. De vom putea pune mâna pe o listă, o să publicăm numele negustorilor români (?), pentruca toată lumea cinstită să se ferească de ei.

Comitetul central electoral al comitatului Sibiu va ține Mercuri după Paștile noastre ședință, în care se va ocupa mai ales de cercetarea listelor electorale ale alegătorilor pentru dietă și comitat.

Atragem băgarea de samă a cetitorilor noștri asupra celor scrise în privința aceasta în numărul trecut.

*) Toate gazetele scrise ungarește au mai numai redactori jidani. Aceștia își vând scrisul celorce le plătesc mai bine, după cum se vede și din celece spune „Pester Lloyd“, tot foaie jidovească.

Un alt martir al Românilor macedoneni. Grecii nu și-au potolit încă ura împotriva fraților noștri din Macedonia. Dupăce au omorât bătrâni și tineri, femei și copii numai pentruca țineau la limba lor românească, dupăce au omorât pe marele Român *Cicma*, cu toatece el ar fi putut fugi, dar s'a încrezut în cuvântul mincinos al Grecului, au omorât acum și pe tinărul ofițer din armata turcească *Traian Mașu*, care luase parte la toate luptele împotriva Grecilor și Sârbilor. Dar nu l-au omorât în luptă dreaptă, ci niște mișei l-au pândit și l-au împușcat pe la spate.

Cum lucrează Slovacia pentru cultura națională. Slovacia din *America* publică în fiecare primăvară premii de câte o sută până la trei sute de taleri pentru pictori și scriitori slovaci. Premiile se dau pentru icoane din viața Slovacilor, pentru istorie, pe sama tinerimii slovace, pentru piese naționale de teatru ș. a. Se dau premii și la studenți slovaci. Foile jidano-maghiare sunt infuriate, ceeace dovedește, că bun lucru fac Slovacia.

Impotriva barbarei legi școlare a lui Aponi.

Abia de s'a mai votat în dieta din Pesta o lege așa de barbară, ca cea școlară din 1907 a lui Aponi. Urmarea acestei legi ucigătoare de cultură am arătat-o în mai multe rânduri. Fruntașii noștri înțeleg primejdia, care ne amenință cu pierderea tuturor școalelor noastre naționale confesionale și cu indobitocirea copiilor noștri. De aceea de câteori guvernul a încercat tratative de pace (mincinoasă!) cu Comitetul nostru național, una din cele dintâu condiții ni-a fost ștergerea legii lui Aponi.

În „Românul“, foaia zilnică a Comitetului nostru național, face un fruntaș o propunere, ca să se pornească din toate satele românești și din partea tuturor Românilor o agitație mare împotriva acestei legi. Trebuie adevărat să știm, că legile țării opresc să indemne pe cineva să nu te supui unei legi votate, dar ele nu opresc să ceri cu glas cât de tare ștergerea unei legi. Dacă cetățenii unei țări n'ar avea dreptul să ceară *schimbarea unei legi*, atunci nu s'ar mai putea face legi de loc, căci legile meru se schimbă, cum am văzut acum de curând cu legile militare, cu legile de dări, cu legea electorală și chiar cu legea școlară.

De aceea să nu se teamă nimeni de-a face propagandă cât mai strașnică, nu împotriva ascultării de lege, ci pentru schimbarea legii lui Aponi.

Iată, ce recomandă fruntașul nostru: Partidul național să adreseze către toți preoții din comunele românești din Ardeal și Țara-Ungurească un apel, cerând să convoace pretutindeni cimitetele și sinoadele parohiale la o ședință, în care să se arete cu deamăruntul roadele ucigătoare ale legii hingherului Aponi, și anume închiderea școalelor noastre, nedarea ajutoarelor pentru învățători, indobitocirea copiilor cu o limbă străină și toate celelalte rele. La sfârșit cei adunați vor vota o hotărâre pentru ștergerea legii lui Aponi sau cel puțin a paragrafilor răi din ea și hotărârea aceasta vor înainta-o în formă de cerere dietei din Pesta și consistoarelor și sinoadelor

diecezane, cerând și acestora să facă pași pe lângă guvern pentru împlinirea cererii națiunii române. Frații greco-catolici se vor adresa, în locul sinoadelor, Preasfinților Episcopi.

Lucrând astfel, dieta din Pesta va primi mii de cereri din partea națiunii române cu sute de mii de subscrieri. În același timp, deputații români (se înțelege, că nu buruieni ca Korkán, Szegeszku și alți doi-trei) și toți episcopii vor începe în dietă și în casa magnaților o discuțiune mare cu privire la legea lui Aponi.

De nu vom birui în anul întâiu, vom face același lucru în anul al doilea, al treilea. Iar dacă nici aceasta nu va ajuta, atunci avem dreptul să ne adresăm *Impăratului*, deoarece nici guvernul, nici dieta nu vrea să ne facă dreptate.

Toate cererile se vor adresa *deodată*, adică în același timp, nu risipite pe timp de săptămâni sau chiar luni.

Se înțelege, că nici frații noștri din România, *de care monarhia Austro-Ungaria are lipsă așa de mare*, nu vor stă pe loc, căci și acolo se vor ține adunări mari prin toate orașele, în care se va protesta, ca România liberă să mai fie întovărășită cu un stat, în care patru milioane de Români sunt asupriți în modul cel mai barbar.

Așteptăm indemnul Comitetului nostru național, cea mai înaltă autoritate a națiunii române din Ardeal și Ungaria. Poporul român va ști să-i îplinească ordinul.

Știri politice din străinătate

Războiul e pe sfârșite. La Ceatalgea și în apropierea peninsulei Galipoli de lângă strămoșii Dardanelelor tunurile tac. S'a încheiat chiar un armistițiu (o încetare a luptelor) pentru motivul, ca să se îngroape morții, de fapt pentru a pregăti pacea.

Singur Muntenegru mai neliniștește lumea din cauza încăpățânării regelui Nichita de-a cuprinde orașul Scutari, în care nu e nici un locuitor muntegrin sau sârb. Săptămâna trecută armata sârbomuntegrină a încercat chiar un asalt nou împotriva unei întărituri, dar a fost respinsă, ca de obicei, cu pierderi însemnate.

Puterile, cari au trimis corăbii de războiu pentru blocarea țarmului muntegrin, sunt hotărâte să debarce chiar trupe (Italieni, Englezi și Francezi) pe pământul Muntegrului, iar soldații noștri să treacă din Dalmația și Herțegovina în țărișoara aceasta, pentru a sili pe regele atât de încăpățânat al Muntegrului să se supună hotărârii Puterilor. De altminteri Sârbii s'au hotărât să-și retragă trupele dela Scutari; atunci și Nichita va trebui să mai slăbească din cererile lui. Mulți cred însă, că toată încăpățânarea lui Nichita e pricinuită de lăcomia lui după bani. Dacă i s'ar da câteva milioane, el ar renunța la Scutari. De va fi adevărat lucrul acesta, regele Nichita n'ar mai fi vrednic să domnească, căci un rege, care pune să se prăpădească mii de supuși de-ai lui numai ca să ia bani, nu e om.

Condițiunile păcii dintre Turcia și aliați, după cum le-am arătat în alt număr, sunt ca și primite. Grecia și Serbia mai cer însă, ca înainte de-a se apuca de tratative, Turcia să recunoască dreptul aliaților de-a primi și despăgubiri de războiu.

Intr'aceea între aliați certele nu mai conțin pentru împărțirea ținuturilor cucerite. Serbia are acum ocupate de armata ei și ținuturi, cari după învoiala făcută înainte de începerea războiului ar trebui să fie ale Bulgariei, cum sunt părțile din Macedonia cu orașele Bitolia (sau Monastir), Ohrida, Veles și altele. Serbia însă nu vrea să le mai dea, căci, zice guvernul sârbesc, ea a pus pe picior de războiu mai mulți soldați, decât se legase la început. Ceeace face pe Serbia să țină cu totdădinsul la acele ținuturi, locuite de altminteri numai de Bulgari, Români, Turci și Albanezi, e dorința ei de-a ajunge să fie tot așa de mare, ca și Bulgaria, cu care e sigură, că va avea cândva un nou războiu. Intr'aceea gazetele bulgare și cele sârbești se injură mereu și amenință cu războiu, Sârbii asupresc pe Bulgarii din Macedonia, îi închid, pe alții îi alungă.

Bulgaria a trimis trupe multe din cele dela Adrianopol spre Salonic și partea de apus a Macedoniei, Sârbii și Grecii de-ase-menea. De nu vor reuși Puterile să-i impace pe aliați, îi vom vedea în curând încăerați. Puterile însă sunt hotărâte să dea Bulgariei mai mult teritor (pământ), tocmai ca să nu fie Serbia prea mare și să ca-

pete pofta de-a începe un nou războiu. A-fără de aceea Puterile sunt de părere, că lăsând Bulgaria pe sama României *Silistra* și o fâșie de pământ, trebuie să fie despăgubită în altă parte.

Conferența dela Petersburg pentru potolirea conflictului româno-bulgar nu și-a terminat încă ședințele. Atâta se știe cu siguranță, că *Silistra* va fi dată României, ceea ce s'a spus și în Reichstag-ul (dieta) german, dar nu se știe nimic despre cealaltă parte a regulării graniței. După cum a comunicat Sasanoff, ministrul de externe al Rusiei, până la subscrierea protocolului nu se va spune nimic. Bulgarji se vede, că s'au împăcat cu gândul de-a lăsa *Silistra* României, căci în nici un oraș al Bulgariei nu s'au ertat să se țină adunări de protestare.

Cu privire la **Românii din Macedonia**, Epir și Albania nu s'a hotărât încă nimic. Conferența din Londra se ocupă și de ei și după încheierea păcii e speranță, că Bulgaria, Serbia, Grecia și Albania vor respecta hotărârea Puterilor de-a le lăsa libertate deplină în biserică și școală.

În Turcia continuă revoltele și neînțelegerile între nenorociții de Turci. Arabii încă se mișcă și cer autonomie națională.

Iși fac spaimă.

În câteva rânduri am arătat cetitorilor noștri, cum unii dintre nemeșii maghiari din Ardeal fac mereu cercetări, ca să vadă, cât pământ au cumpărat Români, cât au pierdut Ungurii și Săcuii, ca apoi să strige în gura mare: Ne înghit Valahii! Guvernele, dă-ne bani!

Începuse mai înainte un conte Betlen, care publicase și o broșură, din care am dat și noi părțile principale. Nu de mult a ținut în Cluj alt nemeș de-aceștia o conferință (vorbitură), la care a luat parte și comisarul ministrului de agricultură și o mulțime de nemeși maghiari și săcuii din Ardeal.

În conferința lui, Tocai (așa-l chiamă pe conferențiar) a arătat cât pământ a trecut în comitatele Alba-de-joș și Târnava-mică dela Maghiari la Români și Sași, și întors. Mai arată ce datorii sunt întabulate pe moșiile române și maghiare, precum și starea băncilor la cele trei naționalități.

Gu paloșul.

69

povestea vitejască din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosetti.

(Urmare).

Ei nefăcând nici o împotrivire, se îndreptară cu toții înspre casă. Noaptea căzuse cu totul, o noapte de vară, fără lună, senină și caldă. Când se apropiară de casă, auziră sunetele unei lăute însoțite de un glas de femeie, dulce și limpede care zicea un cântec duios. Fără ca să se fi sfătuit, ei se opriră cu toții și ascultară în tăcere, dar cântecul fiind pe sfârșite sunetele încetară în curând.

— Ce cântec duios, zise Ștefan rupând tăcerea, rar auzit-am glas atât de dulce!

— Privighitoarele să se ascunză, strigă Pârveu, asta era glas de înger; ascultându-l mi s'a părutără că m'au luatără îngerășii pă aripioare și m'au dusără în raiu!

Mă prinz că gătlejul dăn care iese e mai alb ca zăpada dă pă Negoiu, este prins dă trup fraged și mlădios și ține față de fecioară pă lângă care crinii și trandafirii rămân dă rușine.

— Glasul este al Mitranei, fiica gazdei noastre, zise Toma Alimoș, răsând de focul cu care vorbise Munteanul. Ea într'adevăr este plăcută, atât la privit cât și la auzit dar dacă glasul ei îți place într'atâta, ușor lucru este să te facem să-l mai auzi. Mitrano, fetiță, zise ridicând glasul, ia zi-mi cântecul Cucului și al Turturicăi, tare mi-i dor de el, căci de mult nu l'am mai auzit și știi cât îmi place. Dar luați loc, boieri.

Ei se așezară pe o laviță, care se găsea alătura. Lăuta răsună din nou și din mijlocul tăcerii se ridică iar dulce și limpede dar puternic și cald glasul fetei, zicând viersul duios al celui mai gingaș dintre cântecele poporului nostru. Voevodul era mișcat până în fundul inimei, căci auzise acest cântec altă dată, din gura Ancuței.

El făcea să apară înaintea ochilor lui icoanele aceluia trecut depărtat, atât de dureros și, totuși, nespuse de dulce. Când glasul amuți și dupăce bătăile în palme, în semn de mulțumire, încetară, Toma Alimoș ceru fetei alt cântec și pe urmă iar altul. Ea, din dosul tufișului care o ascundea, se grăbi să-i îplinească dorința, fără ca glasul să-i fie ostenit sau să piardă câtuși de puțin din dulceața sau din limpezimea lui. Voevodul ar fi făcut-o să cânte până după miezul nopții, dar când se sfârși al patrulea cântec, Ploscan le aminti că mai aveau nevoie să ție sfat despre lucruri vajnice și că ciasul era înaintat.

Călugărul se sculă îndată și se îndreptă spre casă; tovarășii săi, deși cu vederată părere de rău, se văzură siliți să-l urmeze. Înainte de a se depărta, Toma Alimoș strigă Mitranei:

— Mulțămesc, fetițo, mi-ai desmierdat urechile și mi-ai mângăiat inima. Noapte bună și somn ușor!

Iar Pârveu, urmând pe ceilalți, strigă:

Iată, ce a spus în privința *cumpărătorilor de moșii*:

Românii au cumpărat în cei din urmă zece ani *dela Maghiari* cu totul 22 mii 789 de jugăre în preț de 10 milioane 757 mii 700 coroane. Aici sunt socotite numai moșiile dela 50 de jugăre în sus.

Sașii au cumpărat dela Maghiari 31 moșii dela 50 de jugăre în sus, cu totul 14 mii 584 de jugăre în preț de 7 milioane 911 mii de cor., iar *dela Români* 115 jugăre în preț de 104 mii cor.

Maghiarii au cumpărat dela Români moșii dela 50 jugăre în sus c'o suprafață de 1307 jugăre în preț de 769 mii de cor., *dela Sași* 745 jugăre în preț de 343 mii de cor.

Moșii sub 50 de jugăre ar fi pierdut Maghiarii în cei din urmă zece ani trei mii de jugăre în valoare de un milion 200 de mii cor.

Socotind unele peste altele, iată câștigul și pierderea:

Românii au câștigat 91 de moșii cu 22 mii 867 jugăre catastrale.

Sașii au câștigat 28 de moșii cu 15 mii 454 jugăre.

Maghiarii au pierdut 119 moșii cu 38 mii 321 jugăre catastrale.

Dacă am socoti aceleași pierderi și câștiguri și pentru celelalte comitate, Tocai zice, că în cei din urmă zece ani ar fi trecut dela Maghiari la Români și la Sași pământ în întindere de 300-360 mii de jugăre.

Iară cu privire la *datoriile intabulate* a spus următoarele:

Bancile (jilaver) maghiare au imprumuturi intabulate pe *moșiile românești* în suma de un milion 690 mii de coroane.

Bancile sașești au pe *moșiile românești* un milion de coroane.

Bancile românești au pe *moșiile românești* trei milioane opt sute de mii coroane.

Bancile sașești au intabulate pe *moșiile maghiare* trei milioane de coroane.

Ce privește învârtirea banilor la bănci, Tocai dă următorul tablou:

	Maghiari	Români	Sași
Capit. acționar	31.278.226	13.750.167	9.620.940K
Depoziteri	169.277.592	68.982.471	91.117.563 ..
Polize (examini)	191.328.703	62.314.462	23.131.451 ..
Impr. intabulate	64.291.810	25.701.792	103.471.161 ..

Din numărul depunerilor se vede, că pe un Maghiar se vin 217 cor., pe un Sas 536 cor., pe un Român — 47 cor.!

— Pă boiaria mea, atare frumusețe și atare glas ar face mândria și pozoaba curții lui Basarab.

Platan duse oaspeții în odaia cea mare în care sezuse la masă. Indată ce sosiră acolo, slugile aduseră, pe tablale de aramă, ulcioare cu vinuri grecești răcite în fântâna și cupe de argint. Când cupele fură pline și slugile plecate, călugărul începî să lămurească lui Pârveu atât starea lucrurilor în Bârlad, cât și cecece așteptă deia dânsul pentru folosul pricinii obștești.

După ce isprăvi, Munteanul care ascultase cu cea mai mare băgare de seamă, se ridică de pe patul pe care ședea și răspunse:

Cuvioase Părinte, străluciți boiari și cinștite oaspete! Starea lucrurilor dâns Bârlad îmi este cunoscută dă mult. Nu se întâmplă nimic în țările ale mai depărtate fără ca vestea întâmplării să nu ajungă la urechile lui Basarab; dâns țările învecinate are știri zilnice dăspre ale mai mici amănunțimi. Ce știe Basarab știu și eu, căci

Din cele spuse mai sus, Tocai trage învățătura, că moșiile mijlocii ale Maghiarilor trec în mâni românești, prin urmare statul e dator să vină în ajutorul nemeșilor dându-le bani și iară bani, ca să-și plătească datoriile și moșiile să nu ajungă în mâna Valahilor. *Pomana* a și fost scopul acestei conferențe.

Noi Românii tragem însă cu totul altă învățătură, că stăm cât se poate de rău! Sașii, o mână de oameni, sunt pe cale să facă din Români zileri fără moșie, căci noi nici nu putem cumpără destul pământ, căci *nu știm economisi banii*. E o adevărată batjocură, când pe un Sas se vin 536 de cor., pe un Român se vin numai 47. Nici nu e mirare: crâjmele le umplu Românii, rachiul otrăvicios al Jidanilor îl beau Românii, risipindu-și astfel toată agonisînța, în loc să-și depună banii la bănci sau în tovarășii sătești.

Pământul cumpărat de Români dela Maghiari nu e pământ maghiar, ci nemeșesc, adevărat *luat dela Români* în timpul trecut. Nemeșii sunt un neam, care trebuie să peară, pentru că ei nu lucrează nimic, ci se gândesc numai la beții, muieri și joc de cărți, așteptând apoi ca statul să le plătească datoriile.

Prin urmare noi, după datele lui Tocai, n'am câștigat nimic, ci suntem în pierdere!

Ce scriu alte gazete?

„Gazeta Transilvaniei“ (Brașov). Trebuie să ne interesăm de aproape de *satele* noastre. Să grijim, ca ele să nu degenereze, ca poporul nostru din ele să nu se abată dela calea cea bună și dreaptă și să nu apuce în dezvoltarea sa pe căi greșite și nepotrivite cu trecutul și firea sa.

Firește, că aceasta datorință cade în sarcina inteligenței noastre dela sate și dela orașe. Ce avem deci să facem?

Mai înainte de toate trebuie să știm, că satele noastre și poporul român din ele au avut întotdeauna, și în veacurile întunecate ale iobăgiei, patronii săi, cari să îngrijau de păsurile lui. Aceștia erau *preoții*, cari deși aveau puțină cultură și știință de carte, dar le *era mare credința religioasă* și iubirea de neam și de limbă. Acești apostoli grijau, ca credința poporenilor să fie neștirbită, o apărau din toate puterile, adeseori jertfindu-se pentru ea. *Alipirca*

*de credință era una cu ținerea la neam și la limbă.**) Așa ni s'au păstrat prin *veacuri* și credința și neamul, împotrivindu-se încercărilor de-a ni le schimbă și de-a ne sili să primim alte credințe, străine de noi.

Urmașii preoților-apostoli din zilele din bătrâni, cari au suferit adeseori martiriul pentru credință, sunt preoții de azi și cealaltă inteligență (oameni, cari au învățat carte multă, cum sunt învățătorii, medicii, advocații, inginerii ș. a.). Aceștia le vine acum ca sarcină îngrijirea satelor, aceștia sunt datori a veghia, ca credința să nu scază și să se întărească în popor.

Să fie mai slabi acești urmași decât înaintașii lor? Nu credem. Numai cât acum cercul de activitate (munca) le este cu mult mai mare, decât cum era la înaintași, dar totodată au și alte mijloace. Întâiul și cel mai puternic mijloc este lumina minții și știința de carte. Pe lângă aceasta nu trebuie decât interes și zel, răbdare și muncă, ca să dăm înainte. Acum nu este destul a propovădui ca odinioară numai credința. Trebuințele vieții azi sunt de multe feluri și ca poporul să le poată învinge, *trebuie să-i cultivăm și mintea*, trebuie să-i dăm învățătura de carte trebuincioasă fiecărui om.

Alături cu cultura se desvoltă și celelalte mijloace trebuincioase pentru înaintarea unui popor. Căci desigur un popor cult, luminat și deștept se va feri mai ușor de idei și obiceiuri rele și va fi cu mult mai moral decât altul, care oarbească în neștiință și întunerec. Un popor cult și cu mintea luminată va ști să aprecieze trebuința și folosul însoțirilor și va primi cu ușurință toate înlesnirile iscodite de știința și sârguința omenească pe terenul economic, industrial (meserii) și comercial, ca să-și poată croi un traiu mai ușor și un viitor sigur.

La un popor cult și deșteptat de sigur cu altă putere se arată sentimentul național, *iubirea de neam*, decât la un popor înapoiat și fără luminile științei. Oamenii dintr'un popor cult și conștiu de chemarea sa nu vor putea fi ademeniți, seduși și duși de nas de orice tras-impins.

*) Înțelege-vor asta nenorocii murări, zăzarineni, milenari, bapțiști și alți orbi, cari s'au lăsat ademeniți de dușmanul neamului și și-au părăsit legea strămoșească? *Culeg. II.*

Basarab pentru mine taină nu are. Câte mi le-a zis Părintele, le știam aproape toate. Precum vă spusese când avui norocul să vă întâlnesc, Basarab dorește izbânda Domniilor Voastre. Intemeierea unei puternice Domnii românești pă locurile aste i-ar fi plăcută; dăcât să văză Bârladul în mâinile Ungurilor, mai bine să-l apuce Jupân Bogdan. Sunt gata să lucrez precum doriți, împreună cu Cuvioșia Ta și cu Domniile Voastre, sunt gata să mă întâlnesc cu fruntașii Bârladului, kneji și negustori, sunt gata să le spui că Basarab se leopădă dă orice gând de stăpânire asupra Bârladului, sunt gata să-i îndrept spre Domniile Voastre și spre Bogdan, fără a da în vileag scopurile ce le urmăriți, lăsându-vă și Domniilor Voastre grija dă a le face la vreme destăinuirile ce veți crede dă cuviință. Cu bucurie aș începe chiar dă mâine. Dar, Cuvioase Părinte, străluciți boiari, cinștite oaspete, cu toată rușinea mă văz silit să vă amintesc că m'ați întâlnit gol și înveșit numai într'o sarică.

Hainele mele, armele mele ale scumpe, căii mei ai dă soiu, desagii ai cu bani, le-au luatără păgâni, slugile mele au fostără ucise. Hainele ce le port astăzi pă mine le dătoresc bunătății kneazului Stroici, nu am cu ce să mă schimb. Nu pociu zice, că punga îmi este goală, căci nici măcar punga nu am. Sunteți acilea un Cuvios Părinte, munte dă înțelepciune, niște străluciți boiari dăprinși cu treburi mari, dă care a-tărnă soarta popoarelor, un negustor dă frunte, bogat, purtat prin țări streine care a văzutără și știe mult. Vă întreb pă Domniile Voastre, poate oare solul și ruda Marelui Voevod Basarab să se arăte în asemenea stare fruntașilor unui popor străin? Ce feliu dă trecere poate să aibă un sol care are un singur rând dă haine și chiar ăla al altuia, împrumutat lui dă pomana? Credeți Domniile Voastre că vorbele și sfaturile unui sol cu cismele pleznite și cu hainele cărpite să aibă mare răsunet în mințile și în inimile Bârlădenilor?

Pârveu încetând să vorbească, Părintele

LA PASTI.

Inviere.

Lădat și preamărit
Fie Domnul nost Isus,
Celce astăzi pe pământ
Pace lumii a adus.

A-tot-bunul Dumnezeu
Ne-a trimis pe fiul său,
Lumea ca s'o mântuiască
Prin puterea sa cerească.

Osândit nevinovat
Răstignire a răbdat,
Pentru sufletele noastre
Să ne scape dela moarte.

Dară astăzi s'a 'mplinit
Voia Tatălui iubit
Ca 'nviat Christos din morți
Viață nouă dând la toți.

Iar noi toți ne-am bucurat
De Christos cel înviat,
Că a Domnului mărire
A dat lumii mântuire.

Ție Doamne ne 'nchinăm,
Și pe Tin' te laudăm.
„Invierea ta curată
Fie binecuvântată“.

Vasile Genie.

Răstignirea pe cruce.

Unul dintre tâlharii cei răstigniți îl hulea pe Domnul, zicând: De ești tu Christos, mântuește-te pe tine și pe noi.

Iar celalalt tâlhar îl certă pe el, zicând: Nu te temi tu de Dumnezeu, că într'aceeaș osândă ești?

Dar Isus, strigând cu glas mare, a zis: Părinte, în mâinile tale încredințez duhul meu! — și apoi și-a dat sufletul.

Răstignirea pe cruce.

— Între cei doi tâlhari —

fi

Isaia se sculă de pe scaunul pe care ședea.

— Solul lui Basarab, zise el, se va arăta knejilor și negustorilor din țara Bărladului, în hainele ce se cade să fie purtate de un boier de sama lui, rudă a Marelii și puternicului Alexandru Basarab.

— Vedeți, prin urmare, întrerupse Pârveu, că nu pociu să încep a lucra cum doriți Domniile Voastre și cum dorește cu însumi, înainte de a avea ale trebuitoare pentru a nu da pă Basarab, pă Domniile Voastre și pă mine dă rușine. Trebuie deci să-mi dați un om călăreț, pă care să-l trimit dă sârg la Târgovește, să vestească pă Basarab dă câte mi s'au întâmplatără, să ducă vorbă acasă la mine ca să mi să trimiță bani, haine, cai și slugi, căci, slava Domnului, dăstule am acolo și chiar dă prisos.

La auzul acestei propuneri, Părintele Isaia, Toma Alimoș și cu Ploscan putură ascunde numai cu greu supărarea și grija de care fură cuprinși. Bănuiala cu care cei doi de pe urmă priveau pe Muntean deveni

și mai vie, ea începă să fie împărțită și de călugăr.

Fără să se fi sfătuit, tus-trei făcură presupunerea că se putea prea bine ca ei să fi fost niște jucării în mâinile lui Pârveu care știind, nu puteau pricepe de unde, parte din tainele lor, izbutise să afle mare parte din câte mai rămasese, înșelându-i cu o închipuită bună voință a lui Basarab pentru scopurile lor. Un schimb de cărți ori de vești între Domnul Țării Românești și solul său trebuia împiedecat cu orice preț, cel puțin până când erau să aibe dovezi neîndoielnice despre buna credință a lui Pârveu.

Ingrijirea cu care Munteanul aștepta un răspuns la propunerea ce o făcuse se cetă ușor în ochii lui; bănuiala celorlalți crescă. După o lungă tăcere, călugărul vorbi, uitându-se țintă în ochii Munteanului:

— Și ce nevoie este să trimeți tocmă la Târgoviște ca să-ți aducă niște lucruri

care, cu cea mai mare ușurință, și le putem găsi aici cu mult mai puțină zăbavă.

Călugărul văzu cu surprindere că fața lui Pârveu se luminează.

— Nu cred, adăose Părintele, că ne vei ține de rău dacă te vom ruga să primești dela noi, bine înțeles ca împrumut, oricât și-ar trebui pentru a-ți face hainele trebuitoare, a-ți cumpăra arme și cai, pentru a-ți tocmă slugi.

Fața lui Pârveu se lumină cu totul.

— Duvioase Părinte, străluciți boiari, cinstite oaspete, zise el închinându-se. Primesc cu mare mulțumire să mă folosesc dă ajutorul Domniilor Voastre numai pentru că sunt nerăbdător să iau și eu parte la lucrările Domniilor Voastre. Dar oare găsisse-vor acilea croitori, ceaprazari și cismari dăstul dă meșteri pentru a face haine și încălțăminte vrednice dă solul lui Basarab? Suntără oare în dughenile negustorilor d'acilea, catifele și mătăsuri dă care să-mi pot alege?

Christos a înviat!

Să veseleşte cerul, când din lărgimi de zări,
A resunat cuvântul frumoasei Invieri.

Un glas duios de toacă se 'mprăştie prin noapte,
Christos, călcat'a astăzi, cu moartea sa pe moarte.

Iar luna obosită, ascultă 'n revărsat,
Cum cerurile cântă: Christos a înviat!

Al clopotelor sunet străbate 'n depărtare,
Luminile sunt astăzi mai dese în altare.

Copii 'n haine nouă, cu mamele de mână,
In mâni cu ouă roşii, zîmbesc cu voe bună.

Bătrânii plec genunchii şi 'n taină şi ei cântă,
Cu-aceia, care astăzi măresc o zi prea sfântă.

Şi stranele resună de Cel prea luminat,
Creştinii-şi dau salutul: Christos a înviat!

Maria din Ocna.

Două scrisori.

I.

Scrisoarea unui tată către fiul său.

Ioane dragul tatii, te aflu cartea 'n pace;
Mi-e dor de tin' Ioane, mi-e dor, dar n'am ce face,
C'asa mi-a fost ursita, să te doresc, copile,
Pe tine ziua-noaptea, îmbătrânind cu zile.
De când te-ai dus Ioane, n'a fost zi să nu plâng,
Căci altmintrelea dorul, n'aveam cu ce să-l stâng.
Şi maică-ta tot plânge, că te-a visat rănit,
Erai — cum spune dânsa — e'o pânza invalid,
Si-o doamnă 'n haine albe, te 'mpodobia cu flori;
I-e frică dragul tatii, i-e frică să nu mori.
... De-atâta plâns, săraca, şi-atâta dor ce poartă,
E ca un chip de ciară: — mă tem e'odată moarta
O voiu gasi-o 'n casă. Iar soru-ta Marie,
De ce nu i-am dat vaca, — şi-acum poartă mânie.
Şi nu ne intră 'n casă. Dar să-i ajute sfinţii
Lui Toader, că o 'nvăţă — să-şi pizmue parinţii.
... Pe- aici e vreme bună, ieri am cărat gunoii
Altaieri, la hulă, am sămănat trifoiu.
In locul dia răchite am pus şi 'n âst-an napi,
As mai putea, Ioane, să ştiu că tu îi sapi.
Gândesc, de-o vrea şi Domnul, că vom avea bucate,
Că holdele-s frumoase, curechile arate.
Ierdaşia din moldiţă, şi-am scris încă 'ntr'o carte,
O-am dat ea o muncească Ion al Mii 'n parte;
Căci mamă-ta nu poate, şi eu abia mai pot,
N'aş fi răzbit cu lucru, dacă ţineam noi tot.
Am vrut să vindem juncii, dar nu se prea platec.
Ne-au dat pe ei trei sute. Din patru eu gândesc
Sa nu-i dau. Dar să ştiu, că vii curând acasă,
Ioane, dragul tatii, nu i-aş da nici cu şasă.

... Asară la porţiţă, cumătrul Nicolaie.
Spunea dintr'o gazetă, că nu va fi bătaie;
Ci c'a slăbit rău Turcul. Şi alte ţări vor face
Pe ceialalţi cu săla, acum să-i mai dea pace.
Şi că Muscanul încă s'ar fi 'mpăcat cu noi,
Spunea şi 'nvăţătorul, că nu va fi război.
Dar mamă-ta nu crede şi nici mie nu-mi vine,
Prea mi-am perdut nădejdea, ca să mai văd vr'un bine.
Atunci numai aş crede — dar pân' atuncia nu —
Să văd că vii acasă, sau, că îmi scrii chiar tu.

Ioane dragul nostru, trimite-ne mai des
Scrisoare. Şi ne scrie în ea, tu, rupt-ales:
Va fi sau nu bătaie? Ioane nu uită!
Am vrea să ştim aievea şi eu şi mamă-ta.

II.

Răspunsul lui Ioan.

Iubiţi părinţi! Scrisoarea, ce-acum m'apuc s'o scriu,
V'aduce voie bună dela al vostru fiu,
Care se află bine şi nici decum legat
In pânză, cum îmi scrieşi, că mama a visat.
Dar cartea Dumneavoastră, ce am primit-o az,
In loc de bucurie, — ea mi-a adus năcaz.
Şi cum nu? dragă tată! Că 'n loc de alte veşti
De-acasă, ca la alţii, de dor şi plâns vorbeşti.
Mi-e dor de Dumneavoastră şi mie, foarte dor,
Că-mi sunteţi mamă, tată şi eu vă sunt fecior.
Dar dorul, dragă tată, când ţara fii-şi chiama,
Se pomeneşte numai, dar nu se ia în samă.
Nu-s numai eu aici, ci suntem multe mii,
Mai toţi Români de-ai noştri, din munţi şi din câmpii.
Să vezi ce horă tragem, — de-avem puţin răgaz, —
Ţi-ar trece dorul tată, şi-ar trece de năcaz.
Asară capitanul, un om mai bun ca pita,
Ne-a dat ţigari şi bere, că am jucat „Bătuta“.
Şi-a spus în faţa noastră, că cu'n batalion
Ca noi, el bate-o mie, ba chiar şi-un milion.
Şi nu-i de legea noastră! Dar când l'am auzit
Vorbind de neamul nostru, aşa cum a vorbit,
Am fi sărit ca unul, am fi sărit în foc,
Tot cu aceeaşi voie, cu care-am fost în joc.
Gândi-am atunci în mine: De-ar face toţi așa... şi-ar fi
Ca capitanul nostru... acasă ca şi-aci...
Ce bine-ar fi în ţara, pe care noi o ştim,
Că este-a tuturoră şi toţii o iubim...
C'a fi sau nu bătaie, iubiţi părinţi, nu ştiu;
De-aceea despre asta nimic nu pot să scriu.
Dar dac'o fi să fie, pentru 'mparat şi steag,
Ca şi strămoşii noştri, mă voiu lupta cu drag.
De-aceea nu mai plângeţi, căci plânsul nu mai strică,
Nu mor, iubită mamă, — de moarte nu am frică.
Şi nu-mi mai serie, tată, tot de plâns şi dor...
... Cu-acestea vă sărută: Ion, al vost fecior!

Versificată de: *Petru O. Orlăţanu.*

— Fii pe pace, Jupâne, zise Ploscan zâmbind, îţi vom aduce mâne matasuri şi catifele, ceaprazuri şi găitane cum n'ai văzut adesea nici la Târgoveştea. Iar încât priveşte croitorul, avem aici pe un Genovez care, în vremea când strabăteam eu mările, era cel de întâi meşter în Genova. Având păcatul să facă, într'un cîs de beţie, moarte de om, o fost silit să fugă şi o nemerit focmai la noi. Iar pentru bani, poronceşte, te voiu împrumută cu câţi îţi vor trebui.

Pârveu multămi din nou şi se hotări ca Ploscan să ieie măsurii pentruca chiar a doua zi să se aducă, acasă la dânsul, mărfurile din care să-şi aleagă Pârveu cele de trebuinţă şi pentruca croitorul Leonardo să fie şi el de faţă.

Se mai hotări, cu primirea tuturor, ca însuşirea de sol a lui Pârveu să nu fie încă dată în vileag, având el deocamdată a rămâne un boier muntean călător, prădat de Tătari în drumul său.

Dar de vreme ce hainele nu puteau să fie gata înainte de câteva zile, se hotări ca

calugarul, Toma Alimoş şi Stroici să meargă în această vreme la Pungeşti, satul unde Voievodul îşi avea aşezarea, spre a adună acolo kneji prieteni lui şi fruntaşii satelor din întreaga ţară a Bârladului, spre a se sfătui cu dânsii. Plecarea lor fu hotărâtă pentru dimineaţa zilei următoare, iar Mihul rămase în Bârlad, unde aşteptă veşti dela oamenii lui.

Când, a doua zi, Pârveu se sculă şi ieşi din odaie, fu întâmpinat de Ploscan care îl rugă să-l urmeze în odaia cea mare unde, pe paturi, pe scaune, şi pe mese erau întinse o mulţime de pânzături, de mătăsuri şi de catifele, de toate colorile, de ceaprazuri şi de găitane de aur şi de argint, de iufturi negre, galbene şi roşii.

Uimit, Pârveu întrebă pe Ploscan:

— Dar pentru cine ţin negustorii dâni Bârlad lucruri atât de minunate?

— Pentru cine? răspuse Ploscan. Pentru toţi boierii ţărilor dintre munţi, Dunăre şi Nistru, pentru curţile lui Basarab şi a lui Sas şi, mai ales, pentru boierii cei

mari din Ţara Leşască. Să nu uiţi că Bârladul este o şchele, din care se strecoară în ţările marginase toate mărfurile Răsăritului şi chiar mare parte din acele din Apus.

Alegerea şi potrivirea materiilor pentru alcătuirea celor şase rânduri de haine, fără de care Pârveu zicea că solul şi ruda lui Basarab nu se poate arăta obşteii Bârlădenilor, precum şi luarea măsurilor de către Leonardo, croitorul genovez, ţinând dimineaţa întreagă şi se mai prelungi până după amiază când veni rândul ciubotarului. Zilele următoare trecură cu încercatul şi cu îndreptarea cusurilor găsitate.

Mihul care, dela început, nu simţise nici o aplecare către Muntean şi care avea câţiva cunoscuţi în oraş, îşi petrecea vremea mai mult pe la ei şi se întâlnea cu Pârveu numai la prânz şi la cină. Serile le petreceau în grădină, cu Ploscan care, peste zi, era sau în dughenile şi hambarele lui de marfă sau în oraş, pe la alţi negustori cu care avea afaceri.

Mihul fu uimit de silinţele ce-şi dădea

Impăratul și păstorul.

Un împărat, care doria prea mult fericirea poporului său, văzând, că toate jertfele lui rămân fără izbândă, obosit se întrebă: care e pricina de nu izbutesc? Zile, nopți am luptat numai ca să pot odată face poporul meu fericit și pe cât silințele mele se înmulțesc, pe atât sporește nefericirea. Un plâns, un gemet, o întristare adâncă se ridică din toate părțile, ajunge până la mine și mă face să înțeleg, că răul e mare și sporește din ce în ce. Vai! nu mai pot trăi în mijlocul unui popor, pe care cu toate ostenele mele nu-l pot face fericit!

Acestea zicând, lepădă toate semnele împărătești, se îmbracă în haina săracului și eși pe ascuns din palat. Părăsindu-și capitala, călători necunoscut de nime și se cugetă mereu la starea tristă, în care își lăsase împărăția. După o cale de multe zile, deodată tresări din gândirea-i adâncă, își îndreptă privirea la o turmă de oi, ce i se înfățișă și stând un moment privi cu groază la ea, căci eră pradă lupilor, cari o sfășiau din toate părțile. Sărmanul cioban, obosit de-a-o apără, eră desnădăjduit, căci lupta lui eră zadarnică: când scăpă o biată oiță, celelalte erau sfășiate. Impăratul își zise: cât de multă asemănare are țara mea cu aceasta turmă nefericită! iată sărmanul păstor, care ca și mine se luptă pentru turma lui, dar înzadar.

Cugetând cum ar putea să-și împlinescă dorința de-a fericii pe poporul său, își urmă calea. După câteva ciasuri fu deșteptat de frumosul cântec al unui păstor; își ridică privirea și văzî la oarecare depărtare pe o colină, la marginea unei păduri, pe un păstor june lungit la umbra unui copac mare plin de viață. Păstorul își cântă în pace doinele lui, pecând oițele pășteau în liniște și siguranță. Impăratul se așteptă în tot momentul ca și turma aceasta să fie sfășiată de lupi. Dar aceștia nu se arătară. Atunci împăratul se îndreptă spre păstor și ajungând la el îi zise: „Azi dimineață am văzut o turmă, care cu toată vegherea și lupta păstorului ei a fost sfășiată de lupi. Pe-a ta însă o văd păscând în liniște și tu încă ești liniștit. Spune-mi te rog, ce te face să fi așa liniștit și pe ce te sprijinești tu?”

Ciobanul îi răspunse: „Oricine vei fi, văd că dorința ta este mare, de-aceea nu-ți

voiu ascunde nimic. Turma mea este încunjurată de câni, ei veghează și eu odihnesc; câni aceștia nu sunt de fudulie, ci sunt câni de turmă și pentru turmă, născuți și crescuți pentru ea; ei o apără și niciodată nu poate fi bântuită. Eu din când în când îi fac să audă glasul meu, ceace și mai mult îi îmbărbătează. Vezi dacă, că fiecare păstor e dator să aibă câni buni și credincioși.

Impăratul mulțumî junelui păstor minunându-se de înțelepciunea lui și plecă înapoi la palatul lui, căci se hotărîse să urmeze învățătura ciobanului, alegându-și pentru turma lui, adecă pentru popor, păzitori buni, adecă *ministri* buni, cari să lucreze pentru fericirea poporului.

Așa și făcî: alungă dela sine pe toți mincinoșii, cari îl lingușiau numai să-și poată împlini poftetele lor de mărire și avere, și luă oameni buni, cari să păzescă mereu fericirea poporului. Impăratul domni încă multă vreme și poporul îl binecuvântă.

Bun răspuns.

Vânătorul (cătră un pescar, care nu venia cu mâna goală): Ei, ai prins ceva?

Pescarul (supărat): Nu!

Vânătorul: Se vede, că peștii au plecat la plimbare.

Pescarul: De mână cu iepurii, pe cari nu i-ai nimerit d-ta.

Paștile țiganilor.

— Stanciul nostru paraleu,
Cel mai mare arhireu!
Noi Țiganii ne rugăm
Și la genunchi îți cădem
Să ne dai Sfinția-ta
Un popă de undeva,
Dintr'a noastră seminție
Să nu ceară nici o simbric:
Să ne dai un popă bun
Din legea lui Oăvăum:
Iar popă de nu ni-i da,
Biserica ne-om mânca! —

Stanciul paraleu,
Mare arhireu,
Cartea cum zări
Pe loc mi-o ceti
Și 'ntâi plânse
Și-apoi răsse;

Și dupăce a sfârșit,
In picioare a sărit,
Iute 'n cort că s'a băgat
Și 'n giubea s'a îmbrăcat;

Intr'o giubea
Ce mult plătiă,

Căptușită cu valeu
Numai ațe de un leu;

Cu mantă de-anglie
Cu peteci o miie;
Pe de cătră soare
C'o răsuflătoare,
Pe de cătră lună,
C'o gaură bună,
Pe de cătră stele
Mii de găurele;

Cu ciobote în picioare
De-i erau tălpile goale;
Și pe cap purtă ișlic
Ce n'avea păr nici un pic.
Și 'ndată cum s'a gătit
Spre Țigani mi s'a pomit.

Țiganii cum îl văzură
Cu toții mătâni făcură;
Dup'aceea s'au sculat
Și pe loc i-au așezat
Scăunașul de sub foi,
Pus pe-o cergă de gumoi,
Ca să se mai odihnească,
Pe-un Țigan să prohodească
Și să-l ducă la icoane,
C'a murit bietul de foame.

Văzând Stanciul paraleu
Cel mai mare arhireu,
Că fiii-l iubese mercu,
S'a așezat pe ileu,
Ca să-l erte Dumnezeu.
Țiganii când mi-l vedeă
Sus pe Iieu cum ședeă,
Vai amar se bucură
Și din gură toți strigă:
„Stanciul nostru paraleu,
Cel mai mare arhireu,
Noi aicea te-am chemat
Să ne dai popă 'nvățat,
Ce cu dor l-am așteptat!“ —
Atunci Stanciul paraleu,
Cel mai mare arhireu,
Vorba când li-o auzi
In picioare sus sări

Pârveu spre a se împrieteni cu gazda lor. Incercările lui, la început, fură primite cu mare răceală, vederat că bătrânului negustor nu-i era plăcut Munteanul. Dar Pârveu îi arătă atâta plecăciune, îi cerî sfaturile într'un chip atât de măgulitor, găsi cuvinte atât de frumoase pentru a-i laudă gospodăria și mai ales ascultă povestirile lui Ploscan asupra călătoriilor sale cu atâta bunăvoință încât, a treia zi, cucerirea negustorului era desăvârșită. Mihi auzea cu surprindere pe Ploscan laudând agerimea de minte, învățătura și buna creștere a lui Pârveu.

— Se vede, adăoga negustorul, că iesă din soiu bun, că-i rudă de Domn.

A patra zi, Pârveu izbutise să cunoască toate afacerile lui Ploscan și să-și deie samă mai lămurită de bogăția lui. Se vede că această bogăție era foarte mare, căci Munteanul devenise și mai plecat față de gazda lor.

Parte din haine se isprăvisse. Pârveu lepădase aceace o aveă dela Stroici și care începea să deie semne neindoielnice de o-

boscală, pentru a se îmbracă în cele lucrate de Leonardo: numai catifea și mătăsă, cusute cu găitane și ceaprazuri scumpe.

Cu două zile înainte de întoarcerea Părintelui Isaia, Mihi își putu da samă, la masă, că frumoasa Mitrana privea pe Pârveu cu cea mai vederată plăcere și că ea era departe de a fi nepăsătoare pentru dânsul. Pârveu încercă acuma niște cai de călărie trimeși, în urma cererei lui Ploscan, din herghelia unui kneaz ieșan; se întâmplă că încălecând pe unul dintr'inșii, și stringând frâul prea tare, calul se ridicase în două picioare și se răsturnase pe spate, iar el scăpase de moarte numai aruncându-se jos la vreme. Fata, la care Mihi se uită din întâmplare tocmai în acea clipală și a cărei ochi păreau ferecați asupra Munteanului, se făcî deodată mai albă decât varul și fu silită să se sprijine cu mâna de masă ca să nu cadă îndărăt. Pârveu, căruia spaima Mitanei nu-i scăpase, începî îndată să povestească alte întâmplări de acelaș soiu, cu prilejul cărora scăpase de

moarte numai ca printre urechile acului. Mitrana ascultă tremurând și îngălbenindu-se la fiecare povestire.

Din întâmplare Mihi iesi după masă, împreună cu Ploscan, spre a merge la un negustor prieten lor, dela care trebuia să afle despre intrarea în țară a mai multor negustori venind din Țara Ungurească. Se întoarse singur la gazdă, căci Ploscan avea de descurcat niște socoteli destul de lungi cu acelaș negustor. Inoptase de vre-o două ciasuri, cerul era întunecat și nădușala mare. In depărtare se vedeau fulgere și se auzeau tunete. Căldura în odaie fiind nesuferită, Mihi iesi în grădină și începî să-i colindeze cărările, pierdut în gânduri și cu chipul Ilenei înaintea ochilor. Deodată, în tufișul pe lângă care trecea, auzi răsămând o sărutare. Oprindu-se mirat, auzi șoapte și o nouă sărutare, mai răsămătoare decât cea de întâi. Tocmai atunce un fulger mai puternic decât celelalte lumină cerul și, printre crengi, Mihi putu să vadă în chip foarte lămurit, pe Pârveu, stând pe o la-

Și peste Țigani privi
Și văzând pe unul 'nalt,
Negru și cam sprâncenat,
Pe acesta l-a chemat
Și așa l-a întrebat:

— „Știi carte,
Cumnate?“ —
Țiganul cel 'nalt,
Negru sprâncenat

La Stanciu cu drag privi
Și așa îi răspundeă:
— „Eu am învățat la carte
A mă scărpină pe spate!“ —
— „Spune-mi, cum se scrie
La Arhierie?“ —

— „Stance paraleu,
Mare arhireu,
Scriu la tine,
Vai de mine,
Gândul muștii,
Laba găștii
Când vei vedea
Scrisorica mea,
Să fugi de ea
Cât vei respira,
Și te rog
Pe noroc,
Să vii Joi
Pân' la noi

Să 'mpărțim foame amândoi!“ —

Stanciul cum mi-l auzi,
Pe Țigani îi întrebat:
— „Vreți pe acesta să-l aveți,
Că-i popa foarte isteț?“ —
— „Numai ni-l blagosloveste
Și 'ntru popa ni-l sfințește!“ —
Atunci Stanciul îl chemă
Și 'ntru popa-l însemnă,
Și cum l-a însemnat
Nume i-a și dat:
Părinte Mangul
Din jos dela Hangul!
Acum Mangul paraleu
Subarhiereu
Toți Țiganii a strigat,
De spovadă i-a 'ntrebat.
Dar Țiganii se uită
Și așa îi răspundeă:
— „Noi spovadă n'am avut
Acum de un veac trecut. —
Iară popa le ziceă
De pe ileu cum ședeă:
— „Paștile au să sosească,

Cu toții să se gătească
Și să se spovedească!“ —
Țiganii când l-auziră
Din gură și hărăiră:
— „Sfinte apostole,
Mare prorocule,
Tatăl slăninei,
Duhul untorei,
Nu ne duce Doamne
Unde este foame,
Ci 'n calea cu picioaroage,
Ca și pe noi să ne roage;
C'ai tăi vor fi mușchii,
Mușchii și rărunchii,
Talarică,
Pișcă,
Ucinașcă
Tașcă,
Cheredeu bucata
Și verzele gata!“

Mangul paraleu,
Subarhiereu,
Dupăce i-a ascultat
Și i-a binecuvântat,
De giubea s'a desbrăcat,
Și când noapte se făcea,
El de Paști se apucă
Și-așa le găliă:
Cu lapte de leuștean,
Cu untură de cloșan,
Cu oșat bun de un an,
Și carbă de-arusturată,
De care lunea-i bogată,
Ce-i zic Țiganii suhan,
Pe la noi numită lirean.
Și cum le găli,
Mi le și 'nduleci
Cu boabe de mătrăgună,
Să le fie voie bună.
Și când Paștile sosia,
Popa clopotul trăgeă,
Toți Țiganii se strângea
La biserică venia
Cu femei, cu mici, cu mari,
Cu șetrari și lingurari,
Și 'n biserică intră,
La un loc se grămădiă,
Și amarnic mai cântă
Frații lor cei frumusei,
Toți ca niște grangurei,
Imbrăcați în catifea*)
Pielea de li se vedeă,
Imbrăcați și 'mpodobii
Cu papuci galbeni desculți!

*) barșon.

În lăuntru au intrat
Și la ciubăr s'au uitat
Foarte mult s'au bucurat
Văzând ei atâta Pască
Dela curtea țigănească,
Dară popa sta
Și mereu slujia
Și așa ziceă:
— „Paștile să se sfințească,
Bine ca să ne priiească,
Inima ca să ne crească!
O sfetos chir Pască,
Să fie ca iască!
Oșetos chiri,
Herenos chiri,
Matraguna chiri,
Veselos chiri
Și crepos chiri!“ —

Pasca dupăce o sfințiră
De mâncat se grăbiră,
Și ei Pasca cum gustă
De-odat' din dinți scrâșniă,
Din ochișori lăcrămă,
Pe trupșor asudă,
Dela pământ sus săria
Și deodată se trântia
Și nimic nu mai ziceă!

Țiganii ce nu mâncară
Tare rău se mâniară,
Ciubărul cu Paști luară
În cap popii l'aruncară
Și din gură cuvântară:
— „Mangul nostru paraleu,
Dare-ar dracu 'n capul tău
Troscot dela munte,
Sară-ți ochii tăi din frunte,
Să-'ți rămână scăfărlia
Să se ouă ciocărlia,
Să se ouă
Oua nouă.
Și să crepi tu drept în două!
Noi și-a noastră seminție
Ne lăsăm de-a ta popie
Și ne-om duce ne-om rugă
Pe la popii altora!“ —

De când Mangul cel slăvit
De popie fu lipsit,
Țiganii s'au apucat
Biserica de și-au mâncaț.

Faraon cum le-a vestit,
Istoria s'a implinit.

Culeasă de *Simion Fl. Marian*.

viță și stringând în brațe pe Mitrana care ședeă lângă el.

Mihu rămase uimit. Era vederat pentru dânsul că Părvu, folosindu-se de trecerea care știuse s'o cucerească pe lângă Ploscan și de rătăcirea fetei, eră pe cale să necinstească casa gazdei lor. Firea cinstită a lui Mihu fu cuprinsă de scârbă și de mânie. Nu-i era iertat să îngăduie săvârșirea unei fapte atât de mișelești. Era cât pe ce să intre în tufiș și să zică lui Părvu, în fața fetei, ce gândește despre purtarea lui când, despre casă, se auzi glasul lui Ploscan, care strigă pe o slugă.

— Vai! Tata! zise Mitrana și, scăpând din brațele lui Părvu, se îndreptă cu fuga spre casă, ieșind din tufiș prin partea opusă celei în care se afla Mihu. Acesta rămase o clipă în nedumerire dacă trebuie sau nu să se arate lui Părvu, apoi aducându-și aminte că Părintele Isaia aveă să sosească a doua zi, înainte de vremea mesei, se hotărî să nu facă nimic până ce nu-i va fi luat sfatul. Se depărtă deci și el spre casă îndată ce se auzi un tunet pu-

ternic și prelungit care acoperi zgomotul pașilor lui.

Călătorii sosiră a doua zi, la ciasul hotărît, voioși și bine dispuși căci se îndreptăse că treburile lor mergeau de minune: toți knejii și țărani cu care vorbise, bine pregătiți de Toma Alimoș, erau cu totul câștigați scopurilor lor și gata să urmeze în luptă steagul bătrânului Voevod. Atât călugărul cât și Stroici aduceau laudele cele mai mari poporului bărlădean pe care îl găseau mai vioiu, mai ager la minte, mai ușor de însuflețit decât locuitorii părții dintre Siret și munți. La auzul acestor laude, Toma Alimoș clătină din rap, râzând și răspundeă:

— Da, ei se însuflețesc mai răpede, dar această însuflețire pierde, în schimb mai curând decât la Moldoveni. Am dus la războiu oșteni din Moldova și oșteni din Bărlad; mai mult foc au ai noștri, mai năprasnici sunt ei la năvala cea dintâi, nici odată nu măsoară mărimea primejdiei ce au de gând s'o infrunte, dar dacă acea dintâi năvală este răspinsă, nu arată, în fața

neizbândeii, stăruința și îndârjirea Moldovenilor. Numai Codrenii sunt, ca îndrăzneală, mai presus decât toți.

Părintele Isaia și cu Voevodul auziră cu mare bucurie că Părvu era înzestrat acuma cu toate cele trebuitoare spre a se putea arăta Bărlădenilor cu întreaga po-doaba cuvenită solului lui Basarab.

Se hotărî ca el să înceapă să se pună în legătură cu fruntașii Bărladului în ziua următoare, văzând mai întâiu pe Târziul și pe șoltuz. Apoi, seara, urmă să poftescă la o întrunire, la Ploscan, pe knejii aflători în oraș, pe preoții de samă, fruntea negustoriei și meseriașii cei mai cu vază. Se mai hotărî că, spre a lămurii faptul că orașul fusese, vreme de atâtea zile, ținut în desăvârșită neștiință despre sosirea lui, să se povestească curatul adevăr, adecă prădarea lui Părvu de către Tătari și trebuința neapărată, în care se găsisese a se închipui cu haine, arme și cai.

(Va urma).

Pentru blăstămul celor douăsprezece neamuri iidovești.

Neamul lui Ruvin. Au bătut pe Isus Christos în grădina Ghetsimani. Pe aceștia i-a blăstămat Dumnezeu, ca până la sfârșitul veacurilor să sufere de aceste pedepse: că de orice lemne sau buruieni s'or atinge, să se usuce desăvârșit. Tot ce vor sădi sau semăna, să nu rodească niciodată; iară după ce vor muri, pe mormintele lor să nu crească nici o floare sau alte ierburi.

Neamul lui Simion. Au pironit pe Isus pe cruce și l-au încununat cu cunună de spini. Din aceasta pricină au tot anul dureri mari de cap; apoi uscăciune mânilor și picioarelor.

Neamul lui Dan. Sunt pedepsiți cu sudori mari de sânge, care se scurge în tot anul din ei în picături, pentru că au strigat: „sângele lui asupra noastră și asupra pruncilor noștri“. Mai au ei o împuțiciune a trupului lor atât de mare, încât ar muri, dacă nu s'ar unge odată pe an cu sânge de creștin.

Neamul lui Gad. Aceștia au împletit cunună lui Isus Christos din trei ramuri de spin și i-au pus-o pe cap, apăsându-o, că i-au intrat țepile până la creeri. Acestora le ies în tot anul buboane mari în cap, care sparg și sângele li se scurge pe păr și pe barbă.

Neamul lui Asir. Au dat lui Isus Christos palme peste față. Pentru nelegiuirea lor s'au pedepsit ca să aibă mâna dreaptă de o palmă mai scurtă decât cea stângă, iar obrații feții lor să fie mohoriți.

Neamul lui Iosif. Au făcut piroanele, cu cari a fost pironit Isus Christos. O femeie din acest neam a sfătuit, ca să nu facă piroanele ascuțite, ci mai neascuțite, ca mai mari dureri să îndure Isus Christos, când i se vor înfige în tălpile picioarelor și în palme. Pogoritorii neamului acestuia au fost pedepsiți, ca să le iasă viermi în gură și bube puturoase cu viermi pe trup.

Neamul lui Zavulon, care a aruncat sorți pe cămașa lui Isus. Aceștia au boală, că li se roșește fața lor de sânge și trebuie să verse, căci de nu vor vărsa, mor, iară unora li se umple tot trupul de lepră.

Neamul lui Naftulim. Au închis pe pruncii lor în cotețe și i-au învățat să guițe ca porcii, când va trece Isus pe acolo. Iară Isus trecând, ei l-au ispitit zicând: Dacă ești tu cu adevărat fiul lui Dumnezeu, spune nouă cine sunt aceia, cari guiță într'acea închisoare? Iară Isus grăi: Aceștia sunt pruncii voștri. Ovreii, spre batjocură, strigară iarăși: Minți Isuse, că aceștia sunt porcii noștri. Atunci Isus răspunzând a zis: Să fie deci, după cum ziceți. Și îndată toți pruncii cei închiși s'au făcut porci. Și de-atunci trupul lor are miros greu de porc.

Neamul lui Isahar. Au legat pe Isus de stâlp și l-au chinuit. Acestora li se umple trupul de răni puturoase primăvara.

Neamul lui Veniamin. Au adăpat pe Isus pe cruce cu oțăt și cu fiere. Aceștia sunt pedepsiți cu o sete nepotolită și au gura lor atât de uscată, încât adeseori nu pot să înghită nici mâncarea, nici beutura. Ei caută pururea spre pământ neputând să privească cerul.

Neamul lui Iuda, din care se trage Iuda Iscarioteanul, care a vândut pe Dom-

nul. Urmașii acestui neam pier în spânzurați sau de alte morți urite și rușinoase.

Neamul lui Levi. Din neamul acesta au fost ceice au lovit peste față și au scuipat pe Isus Christos. Ei nu pot să scuipe scuipatul lor, ci le cad balele pe barbă sau pe veșmintele lor; iară gura lor nu o pot închide.

Din o carte veche de 120 de ani.

Din lumea copiilor.

Avem casă cu ferestri
Bogății împărătești,
Și un ocol verde frumos
Pe o foaie lată de boz.
Avem în casă copii
Imprejur multe moșii,
Seara după asfințit
Porțile mari se deschid,
Intră turmele de miei
Și cârdul de bobocei,
Apoi vitele de soi,
Carăle cu patru boi,
Boi cu aripi roșioare
Ce zboară din floare 'n floare.
Brotacul e păzitor...
Vine vânt aduce nor
Curge ploaie cu șiroaie
Duce și casă și foaie.

Maria Cunțan.

Procesul și sentința de moarte a lui Isus Christos.

Mântuitorul lumii, Domnul nostru Isus Christos, a fost judecat la moarte în zilele lui Pilat din Pont (numele adevărat a fost *Pontius Pilatus*), care era guvernatorul roman al Iudeei pe timpul împăratului roman Tiberiu.

Pe când se afla patriarh al Constantinopolei Irimie, la anul 1580, s'a găsit sentința (hotărîrea) de moarte dată de Pilat în orașul Acvileia (în Italia). Era într'ocutie de fer, în care era altă cutie de marmoră și amândouă îngropate într'o peatră lucrată foarte frumos. Sentința era scrisă în limba evreească pe pergament (piele) și glăsuște astfel:

„Anul al șeptesprezecelea al lui Tiberiu Cezarul, (împăratul Romanilor, domnitor nebirit, după Olimpiade*) a o sută douăzecișuina, iară după împărțirea Evreilor 4173 de ani și dela întemeierea împărăției Romanilor 73 ani și slobozirea robiei Vavilonului 80, iară dela stricarea sfintei împărății 97, sub conzului Romanilor Lucius Piso, Parcus Pausinius și proconzul Valerius Palistera Iliricul, obștescul ocărmitor al cetăților Iudeilor Quintus Flavius, pe vremea ocărmiturii Ierusalimului de mai marele Pilat, îngrijitor al Galileei de jos Irod Antipater, întâiul la arhierat, Ana și Caiafa, Alinat și Manlin, mai mari ai bisericii, Rampan, Amamel, Ghiioctino sutășul (căpitanul), consul al Romanilor și al cetății Ierusalimului Cornelius Suplema, Sextus Pompilius Rufus, în Marte 25.

„Eu Pontius Pilatus, guvernator din partea împărăției Romanilor, în reședința principatului, judec și hotărâsc la moarte pe Isus, ce se numește de popor Christos Nazarineanul, după patrie Galilean, om potrivit legii lui Moise și măririi împăratului Tiberiu Cezarul, pentru care orândesc și hotărâsc, ca moartea lui să fie pe

*) Evreii cei vechi aveau tot la 4 ani adunări mari la Olimpia. Timpul de patru ani îl numeau *Olimpiada* și după olimpiade numărau și anii.

cruce, însă cu cuie, după obiceiul vinovaților, pentru că adunându-se cu mulțime de oameni bogați și săraci, nu a încetat a turbura toată Iudeia, făcându-se pe sine fiu al lui Dumnezeu și împărat lui Israil, pricinind stricare Ierusalimului și sfintei biserici, tăgăduind frica Cesarului și îndrăznind încă a intra cu vlăstări și triumfuri*) cu parte din norod ca un rege al cetății Ierusalimului în biserica cea sfântă, de unde poruncim întâiului nostru sutăș Quintus Cornelius, ca să-l ducă în Ierusalim legat, bătându-l și îmbrăcat cu profiră, cu cunună de spini pe cap și ducând crucea pe umere, ca să fie pildă tuturor făcătorilor de rele; cu care voim a pune și doi tâlhari uci-gași, pe care scoțându-i pe poarta Gaparola, ce acum se zice Antoniana, să ducă pe acest Christos la muntele înrăutățiților anume Calvar, unde răstignindu-l cu trupul pe cruce în obșteasca priveală a tuturor, să se scrie titula deasupra crucii în trei limbi grecește, latinește și evrește. Deci poruncim, ca nici unul din orice rang să nu îndrăznească a împedca acest fel de osândă hotărîită de mine.

„Martorii hotărîrii noastre sunt:

Din conzului și judecătorii Evreilor: Rampan, Mantani, Benearsoli.

Din Farisei: Barbau, Simion, Bonal.

Din partea împărăției: Lucius Sextilius, Mastemplus.

Dintre judecătorii seminței lui Israil: Rattam, Daniel, Rampinil, Iuaon, Binican, Iutavel, Periculum.

Din partea arhierilor: Pampau, Iuda, Boncasoli.

Legiitorul obșteștii adunări pentru greșeli: Betau.

Proverbe turcești.

Limba fără oase, oasele sfărâmă.

Oaspele nu mănâncă ce gândește, ci ce găsește.

De n'ai treabă, fă-te martor.

În măseaua, care te doare, lovește limba mai des.

Cap fără griji crește numai în hostănărie.

Sfaturi pentru viață.

Ce poți face astăzi, nu lasă pe mâine, pentru că Sfânta Scriptură zice: Nu știm azi ceace aduce ziua de mâine.

Cu ce poți face singur nu însărcină pe alții.

Nu te îndemna să cumperi lucruri de prisos, pentru că ar fi eftine, căci n'o să ai cu ce cumpără aceea ce-ți trebuie.

Limba taie une-ori capul.

Dacă amicul tău e miere, nu-l mănca tot.

Cărmaci pot să fie cât de mulți, dacă nu sunt pățiți se restoarnă barca.

Peste vorbele, care nu ți-au eșit din gură, ești stăpân; vorbele pe cari le-ai rostit, te stăpânesc ele pe tine.

Când îmbătrânește cătuitorul, întinește sfatul.

*) La Florii.

Viile Săptămânii

Sibiu, 24 Aprilie n.

Invierea Domnului

dorim să aducă bucurie și fericire: tuturor colaboratorilor, cetitorilor și sprijinitorilor „Foii Poporului“. — In speranța unui viitor mai bun pentru neamul românesc, Vă întâmpinăm cu creștinescul salut: **Christos a înviat!**

* * *

Lucrați la întărirea neamului sprijinind întreprinderile românești de tot felul.

Sub acest titlu publicăm, la inseratele foii, un număr mai mare de diferite firme românești din Sibiu. Sunt numele acelor cetățeni ai orașului nostru, cari prin munca lor, sunt chemați a ajuta și ei la ridicarea industriei și a comerțului la poporul românesc.

Dar ei nu pot să înainteze, decât bucurându-se de sprijinul tuturor Românilor din Sibiu și împrejurime. Și fiindcă am auzit de mulțori oameni de-ai noștri, cari nu știu unde să se adreseze, când au trebuință de ceva, — am crezut că publicarea unui număr de firme românești din Sibiu va fi spre folosul tuturor.

De aceea ne îndreptăm către publicul nostru românesc cu rugarea, ca atunci, când vește a cumpăra sau comanda ceva, să se adreseze la una dintre aceste firme. Aci sunt însemnați: comercianți, croitori, mășari, pantofari, măcelari etc. etc.

E de datorința noastră a ne sprijini unii pe alții, fiindcă numai așa putem înainta.

Nu trecem însă cu vederea a amintii, că meseriașul și comerciantul român trebuie să se străduiească a executa și livera lucru bun, iar dacă numai e cu puțință să nu fie mai scump ca la străini, — ceeace și pot mai toți Sibiienii noștri.

Dar inteligența și țăranii noștri încă sunt datori a cereca întâi pe Români și a procura dela ei cele de lipsă. Ba, din cât se poate, e potrivit a fi și cu ceva îngăduință și bunavoință față de ceice își dau silința a mulțumi ori ce cerere. Pentrucă, — o spunem verde — sunt și de accia, cari dela unul de-ai noștri pretinde de mulțori mai mult ca dela un străin. Iar alții, tot ce au pe ei sau în casă, cumpără dela străini. Și cu toate acestea, dacă ai îndrăzni să-i spui, că el nu-i Român bun — sau „naționalist“, ori cum vreți să-i ziceți — te-ar dujmăni pentru totdeauna....

Nu intrăm însă în amănunte, ci din nou apelăm la publicul românesc — fie domni, fie țărani, — ca să sprijinească întâiu pe-ai noștri. Să ținem cont de ideea națională dela început până la sfârșit. Să ne dăm seama mai bine de viața grea, ce ne apasă pe toți.

Să se uite fiecare în jur de sine și să se întrebe: Oare eu ce cumpăr dela Români noștri? Oare între cele 100 de firme nu voi afla aproape tot, de ceeace am lipsă la casă? Ia să probez! Și fiindcă mă țin de „Român naționalist“ — ceeace ne ținem cu toții — voi fi și eu cu puțină bunavoință față de vr'unul mai slăbuț dintre ai noștri, fiindcă atunci el desigur se

va silii tot mai mult, ca să înainteze. Ba îmi voi lua și eu de datorință a da banul meu tot la un Român, deoarece dela Român l'am și primit. Doar întreagă inteligența noastră — dela orașe și sate — suntem numai în posturi susținute de Români. Iar țăranii noștri tot asemenea nu câștigă banii lor dela străini. Deci e greșit a lua dela ai tăi și-a da la străin. —

Pentru înmulțirea clasei de mijloc, îndeosebi la noi în Sibiu, se depune o muncă uriașă. Datorința noastră, a tuturor, este acum a și sprijini pe ceice se străduiesc în aceasta privință. Prin aceasta contribuim la fericirea acelor, cari s'au dedicat meseriei și comerțului, — iar conducătorul lor, dl Tordășianu, care a alergat mult și pentru publicarea acestei liste, își află măcar o mângăiere sufletească...

Lucrând astfel, contribuim cu fapta la întărirea neamului...

O nouă fundațiune culturală. Avearea română după soții *Dumitru Ioan Pascu* și soția *Maria* născută *Spudera* din Brașov, în suma de *nouăzeci mii de coroane* a rămas întreagă în administrarea bisericii române din Brașov-Scheiu cu hotărârea testamentului, ca din ea (sunt și case) să se înființeze un orfelinat pentru copiii de școală lipsiți de părinți.

In veci pomenirea binefăcătorilor *Dumitru* și *Maria*!

Un nou dar al dlui Vasile Stroescu. *Asociațiunea* noastră a primit acum de curând dela acest mare binefăcător al neamului nostru suma de *cincisprezece mii de coroane* pentru a cumpăra cărți potrivite pentru popor și a înființa în fiecare sat românesc câte o bibliotecă populară.

Reuniune de gimnastică și de excursiuni (călătorii) e vorba să se înființeze și la Români din Sibiu. In scopul acesta s'au alcătuit statutele și s'a ales o comisiune, care să mijlocească întărirea lor din partea ministrului de interne.

Faptă frumoasă. Membrii *Insoțirii* de credit *Raiffeisen* din Aciliu au votat, — în adunarea generală ținută la 20 Aprilie n. 1913, — din venitul curat al anului 1912 300 coroane pentru biserica din loc, iar 200 coroane pentru școală. Acești bani s'au dat din fondul de binefacere al *Insoțirii*, ceeace le servește spre cinste vrednicilor membri.

Pentru flota națională. O doamnă din România, care nu vrea să-și spună numele, a dăruit pentru flota națională bijuterii (scumpeturile de aur și petri scumpe) în valoare de 2120 de lei. In scrisoare spune, că bărbatul ei a dăruit o sumă frumoasă pentru acelaș scop, dar și ea vrea să dea ceva, ca să fie și de pildă pentru altele.

Criza financiară. Banca Angliei din Londra a hotărât să scadă dobânda (interesele) dela 5 la 4 și jumătate la sută. Aceasta însemnează, că se apropie pacea și neliniștea pe piețele de bani încetează. Pilda băncii engleze va fi în curând urmată de banca Germaniei și a Austro-Ungariei. Prin urmare banii vor începe să se efienească și lumea, care are lipsă de ei, va putea răsufla. E o veste bună de Paști, cu toatecă îndreptarea nu se va face numai decât.

Cutremur de pământ s'a simțit în Lugoș (Bănat), ținând 6—8 secunde. Mai mulți locuitori înspăimântați au fugit din casă. Pagube nu s'au întâmplat.

Un atentat în camera României. Vineria trecută un Român macedonean a tras un foc de revolver asupra băncii ministeriale din cameră. Atentatorul e un student român dela universitatea din Constantinopole cu numele *Năstase Hâciu*. El a fost arestat numai decât. S'a constatat însă, că revolverul eră încărcat numai cu cartușe pline cu ceară, așa că n'a fost vorba de o încercare de omor. *Hâciu*, foarte amărit de știrile rele, ce le primia mereu din Macedonia, unde Români suferă grozav din cauza Grecilor, a vrut să atragă atenția camerei române asupra celorce se întâmplă acolo. Adevărat, că mijlocul ales a fost — macedonean. El n'a fost arestat, ci trimis înapoi la Constantinopole.

„Biblioteca populară a Asociațiunii“. Ne aflăm în preajma sărbătorilor învierii Domnului *Christos* și e dureros, că nici până acum, nu ni s'au retrimis toate listele pentru înscrierea de membri ajutători la „Asociațiune“.

Zilnic auzim plângeri, că poporul nostru e înapoiat în cultură, că nu e organizat economic etc. „Asociațiunea“ a făcut tot ce ia stat în puțință, ca să împrăstie întunerecul și să reverse lumină. Pentru ajungerea scopului, a apelat la bunavoința și sprijinul fruntașilor, cari trăiesc în nemijlocita apropiere a sătenilor noștri și dela cari, in cea mai mare parte atârnă deșteptarea și lumina săteanului român.

Cu bucurie vedem, că unii și-au împlinit datorința peste așteptare. Din comune mici cu câte 400—600 locuitori, ni s'au trimis liste cu câte 40—80 de membri ajutători. Dovadă, că nu sărăcia și nepriceperea e pricina, că nu se înscriu membrii la „Asociațiune“, ci mai mult lipsa de interes de care în mare parte suntem stăpâniți noi Români.

Ne cade greu, când vedem, că din comune fruntașe, abia dacă ni se trimit câte 3—4 membri și din cele mai multe, nu ne-a sosit încă nici un răspuns.

De aici, din centru, nu se poate face totul. Pentru ajungerea scopului pe care îl urmărim, se cere binevoitorul sprijin al fruntașilor conducători dela sate. In interesul poporului nostru, apelăm deci de nou la bunavoința și sprijinul Domnilor preoți și învățători, precum și la al celorlalți fruntași, și îi rugăm, ca acum, cu ocaziunea sfintelor sărbători ale Invierii Dlui *Christos*, să caute a lumina poporul despre însemnătatea bibliotecii populare a „Asociațiunii“ și să grăbească cu înscrierea de membri ajutători, trimițându-ne apoi, cu posibila grăbire, listele cu membri înscriși, ca astfel să nu mai întârziem cu expedarea cărților. Este în interesul nostru al tuturor, ca să ne facem fiecare datorința, sprijinind frumoasele și mărețele năzuințe ale „Asociațiunii“, prin cari conlucrăm la deșteptarea și înaintarea poporului din care facem parte și pentru care, datorință avem să muncim. — *Administrația bibliotecii populare a „Asociațiunii“*.

Luptă între Sârbi și Maghiari. Biruințele sârbești din Peninzula-Balcanică au înflăcărat și pe Sârbi din Ungaria, și cu drept. Aceștia încep să-și arete tot mai mult nemulțumirea, ba chiar ura față de Maghiari, ai căror conducători asupresc naționalitățile nemaghiare. In comuna *Sas-halombata* (din Ungaria) niște țărani sârbi au atacat opt muncitori maghiari și i-au bătut rău. Doi dintre bătuti au fost duși la spital.

Din despărțăminte Asociațiunii. *Intrunirea culturală a despărțământului No-crich*, din opidul acesta, aranjată în ziua Bunevestiri, a avut — după cum ni-se scrie — o reușită desăvârșită. A participat un public numeros, intelectuali și popor din comunele dinprejur. Conferențiarul Asociațiunii, dl Aurel Cosciuc, a vorbit timp de 3 ceasuri despre legumărit, cultura fănațului și despre gunoiul artificial. A fost ascultat cu mare atențiune. Cei prezenți au pus mai multe întrebări conferențiarului, care le răspundeă amănunțit. Dl Cosciuc a vorbit popular, frumos, lămurit și atrăgător. *Unul din cei prezenți.*

O reformă (schimbare) la facerea încălțăminte. În muzeul industrial tehnologic din Budapesta se fac încercări cu un nou mod de-a face ghetete și o altă încălțăminte. E vorba de-a nu mai coase sau bate cu cuie talpa pe ghetete, ci de-a o lipi cu un cleiu anume numit *ago*.

Bună răsplată! În comuna Ciuchici (Banat) a fost, nu de mult, alegerea președintelui comitetului parohial. Până acum era unu Ion *Lăpădat*. Dar acesta *lăpădându-se* de neamul românesc și dându-se la alegerea din Sasca de partea renegatului Korkán, Românii l-au alungat de grabă din postul de încredere alegând în locul lui pe naționalistul vrednic *Constantin Alosgoavă*.

Peste gard cu buruienile!

Cei trei vulcani italieni pe muncă. După știri venite din Italia, cei trei vulcani (munți, cari varsă foc) ai Italiei, anume Vezuul, Etna și Stromboli varsă acum toți deodată foc. Lucrul acesta nu s'a mai întâmplat până acuma, căci când lucra Vezuul, erau liniștiți Stromboli și Etna (acești doi vulcani pe inzulă Sicilia), și întors.

De-ale timpului. După cum am spus și în numărul trecut, acum 2 săptămâni s'a deslănțuit asupra Europei apusene și de mijloc mai ales niște viscole mari cu zăpadă. În Pesta a nins trei zile, ninsori și ger au fost aproape în țara întreagă. În Serbia viscolul a făcut pagube uriașe. Atât în Serbia, cât și în unele părți ale Ungariei n'au mai putut umbla nici trenurile. Astfel de viscole, pe vremea aceasta, nu s'au mai pomenit la noi din anul 1850.

O bombă în cărbunii unei locomotive. În Oradea-mare, un lucrător puneă cu o lopată cărbuni de peatră pe locomotiva unui tren accelerat. Intre cărbuni văzu un tub (o țevă ca o cartușă), pe care îl luă în mână și voi să-l curețe. Dar tubul explodeă cu o detunătură mare și bietului lucrător îi fură smulse amândouă brațele. În tub era o materie explozivă. Acum se cercetează, cine a putut pune bomba între cărbuni. De nu o găsiă lucrătorul și bomba ar fi ajuns în mașină, ar fi explodat acolo aruncând trenul în aer.

Primejdia treascurilor. Obiceiul de-a împușcă cu treascu e împreunat cu mare primejdii. Aceasta s'a dovedit acum de curând într'un sat din Germania. Se făcă instalarea preotului celui nou, pe care cei din sat credeau, că trebuie să-l primească cu împușcături de treascuri. O mulțime de copii de școală priviau la celce slobozia treascurile. Din nenorocire, un fitil aprins căzu în cutia cu praful de pușcă, acesta explodeă și răni mai mulți copii, dintre cari șase au murit. O biată mamă a înebunit, când și-a văzut copilul mort.

Serbarea pomilor și a paserilor din Veștem, a adus între altele pe sama „legatului Victor Petrișor pentru ajutorarea copiilor din Veștem, aplicați la meserii, al „Fondului Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăceilor meseriași“, suma de cor. 29.10, dăruită precum urmează: directorul școlar Teodor Stoia și soția sa Rozalia, învățătoare, 5 cor.; familia notarului Aureliu Moga, 3 cor.; Dr. Traian Petrașcu, medic în Tălmăciu, 6 cor.; Iorga Milea, primar și cei 7 copii ai săi, 2 cor.; Ioan Toderici, student în a 7-ea gimn. în Blaj, 40 bani; Teodor Stoia jun., învățător și Ioan A. Mărgineanu, prezidentul Insoțirii „Raiffeisen“, câte 1 cor.; Anisi Velțanu (Sibiiu), 15 bani; Nicolae Iosif, înv. pens., 20 bani; Romul Simu, înv. pens. și doamna 50 bani; Tim. Popovici, prof. sem. și d-na Victoria, învățătoare, 2 cor.; Dr. Emil Precup, profesor, 60 bani; Melania Ciattu, 20 bani; Dr. Lucian Borcia, adv., 1 cor. 80 bani (2 Lei); Roman Șuluțu, 25 bani; Aurel Cosciuc, conferențiarul „Asociațiunii“, 50 bani; Dr. Victor Raicu, adv., 2 cor. și Vic. Tordășianu, secretar, soția sa Eugenia, profesoară și fica lor Miorica, 2 cor. 50 bani.

Spionul muscălesc e ținut tot arestat. Atașatul militar rus din Viena va plecă în curând de-acolo, fără să se mai rentoarcă. El încă era amestecat în afacerea de spionaj a celui alt ofițer rus, dar nu poate fi arestat, căci era pe lângă ministrul Rusiei din Viena.

Potop de omizi. Pe hotarul comunei Tabaid (Ungaria apuseană), toate livezile și agrii sunt acoperiți cu o pătură groasă de omizi negre, cari au ros tot ce a răsărit din pământ. Primăria a dat ordin oamenilor să grăpeze toate locurile, totodată a făcut înștiințare la ministrul de agricultură despre aceasta năpastă.

Din Colnic. Despre o frumoasă producțiune școlară aranjată în aceasta comună am primit un raport mai lung, din care, în urma lipsei de loc, abia acum putem publica un extras mai scurt. — În 24 Februarie s'a ținut în Colnic o producțiune școlară împreună cu cântări, cari au fost foarte bine cântate în două și trei voci de elevele școlii din loc, sub conducerea dlui învățător Octavian Morariu. S'a predat apoi un dialog despre curățenie și s'au declamat poezii de Coșbuc, Eminescu și Alexandri. La urmă dl învățător Morariu a ținut o disertație despre „Părinți și copii“, prin care a scos multe lucruri bune la iveală, cum trebuie să fie părinții față de copii și aceștia față de părinți. — Dl învățător al nostru merită toată lauda pentru dragostea ce ne-o arată și ne-ar plăcea mult, dacă ar mai aranja din când în când câte o astfel de producțiune. Intre cei de față au fost și domnii preoți Iosif Ieremia și Petru Ieremia. La sfârșit dl părinte Petru Ieremia a ținut o cuvântare, prin care a îndemnat poporul să țină la școală, iar dlui învățător Morariu i-a adus frumoase cuvinte de laudă pentru interesul ce-l poartă spre binele poporului, atât în școală cât și afară de școală. *Unul dintre cei de față.*

Două sate pustiite. În Grecia s'au surpat coasta întreagă a unui deal acoperind două sate. Bărbații erau mai toți duși din sate, dar femeile și copiii s'au prăpădit.

O nouă dovadă, cât de păcătoși sunt ceice pustiesc pădurile de pe coaste, mai ales din apropierea satelor.

O lege bună în statul Ohio (America). În statul Ohio, unde sunt și foarte mulți Români, s'a votat o lege, prin care toate fabricile, cari au mai mulți lucrători, sunt obligate să asigure pe muncitori la *fondul de asigurare al statului*. Dacă unui muncitor i se va întâmplă vre-o nenorocire, fie din vina lui, fie fără vină, statul va plăti suma de despăgubire, pentru care a fost asigurat.

Oraș pe fundul mării. Căpitanul unei corăbii a văzut într'o zi, lângă o inzulă din Marea-Egeică, pe fundul mării ruine de case. El a înștiințat despre aceasta guvernul din Atena, care va pune să se cerceteze lucrul.

Se vede, că e vorba de un oraș foarte vechiu, care s'a surpat cine știe când cu mal cu tot.

Pedeapsa cu bătaie în Anglia. Parlamentul (dieta) engleză a introdus între pedepsele pentru unele fărădelegi și bătaia. Pedeapsa aceasta se aplică în primul rând negustorilor de fete, adică acelor ticăloși, cari înșală fete spunându-le, că le găsesc loc de servitoare, dar de fapt le duc în case de fete stricate. Unii dintre oamenii aceștia de nimic merg și mai departe: se însoară cu câte o fată, apoi o duc în Anglia sau în America și acolo o bagă într'o astfel de casă, de unde nu mai este scăpare. „Negustorii“ de felul acesta sunt toți Jidani de prin Galiția și din Ungaria. Acum de curând a fost prins unul în Londra. E Jidanul Marcus Bauer din Lemberg (Galiția), care se căsătorie, de formă, cu fete tinere, apoi le vinde în Argentina (America-de-Sud). El a fost condamnat la 25 lovituri de bătă și 18 luni muncă silnică.

Naționalismul grecesc. Când am scris anul trecut despre Greci, am arătat, că pe lângă multele lor însușiri rele au una bună, care-i ridică peste multe popoară: mândria națională și plăcerea de-a jertfi pentru nația lor. Acum de curând a murit în Constantinopol un Grec bogat cu numele Sigardis. El și-a lăsat întreaga avere de șase milioane de lei pentru scopuri naționale, și anume patru milioane pentru flota Greciei, iar celelalte două milioane pentru scopuri culturale și filantropice.

Nenorocire cu un balon. Un balon militar francez a căzut dela o înălțime mare. În el se aflau cinci persoane, din cari patru au rămas moarte, una rănită greu.

Ciocnire de trenuri. Intre Petroșeni și Livezeni (comitatul Hunedoarei) a fost o ciocnire de trenuri. La 3 Aprilie au scăpat din gara Petroșeni patru vagoane încărcate cu butuci. În drumul lor spre Livezeni s'au întâlnit cu un tren lung de marfă, tras de două mașini. Ciocnirea a fost grozavă. Amândouă mașinile și peste douăzeci de vagoane au fost sfărâmate. Din personalul de serviciu și-au găsit moartea cinci oameni (mecanici, fochiști, frânari) și au fost răniți alți cinci.

Un fost deputat maghiar în armata turcească. Înainte cu câțiva ani deputatul maghiar Udvari făcuse niște înșelătorii mari la o bancă. Ca să scape de temniță, a fugit în România. Aici i-au dat de urmă și atunci a fugit în Turcia. Și aici era să-l prindă. Atunci a trecut la legea turcească și a intrat în armata Sultanului, și anume la trupele comandate de Enver-Bey. Acum se află în șanțurile dela Ceatalgea, în fața armatei bulgare.

Ofițeri sârbi opriți să debarce în Fiume. Trei ofițeri sârbi venind cu un vapor la Fiume, au fost opriți să debarce (să coboare din vapor pe uscat) din cauză că erau în uniformă. Ei au trebuit să trimită mai întâiu în oraș un servitor al lor, ca să le aducă câte un rând de haine civile, apoi îmbrăcându-se cu ele au venit în oraș, de unde au plecat cu trenul la Belgrad.

E convenție între toate statele, că ofițeri sau soldați în uniformă pot trece dintr-o țară într'alta numai după ce comanda a fost înștiințată mai întâiu. Afară de aceea ofițerii în uniformă și cu sabie trebuie să se prezinte mai întâiu la comandantul pieșii din orașul, unde vin. De aceea mai bucuros se îmbracă în haine civile, când trec în altă țară.

Alt vapor înecat. Un vapor german cu numele Mina, s'a înecat în Oceanul Atlantic. Cu el împreună s'au scufundat în valurile mării căpitanul vaporului împreună cu treizeci de oameni.

O nuntă împărătească. La cununia fetei împăratului german din Berlin e vorba să vină și Tarul Rusiei cu ministrul lui de externe, regele Angliei, al Italiei și moștenitorul de coroană Francisc Ferdinand. Se vede deci, că nu e vorba numai de cununie, ci mai ales de sfătuirii între acești domnitori pentru a asigura pacea Europei.

Petreckeri. Despărțământul Turda al Reuniunii învățătorilor greco-catolici de Alba-Iulia și Făgăraș invită la Petreckeră împreună cu teatru, ce să va aranja, Marți a 3-a zi de ss. Paști, la 29 Aprilie st. n. a. c. în *Ceștel-Isert*, cu ocaziunea adunării de primăvară a Reuniunii. Inceputul la 7 oare seara.

-- *Corul bisericesc gr.-or. din Satal-nou* invită la Concertul împreună cu teatru ce se va ține a doua zi de Paști în restaurantul J. Kling. Inceputul precis la 8 oare seara.

Tinerimea română din Gusterita invită la Producția teatrală, urmata de joc ce o va aranja în școala confesională (a doua zi de Paști. Inceputul la 7 oare seara. După producțiune se vor juca Batuta și Calușerul.

Spre știre.

Facem cunoscut, că fiind acum primul pătrar de an implinit, oricine poate să aboneze foaia, de acum până la sfînea anului cu 3 cor. 30 bani sau pe 6 luni cu 2 cor. 20 bani. — Toți abonații cei noi primesc în cinste partea frumosului roman „Cu paloșul“, care s'a publicat până acum în foaie. — Numeri de probă se trimit, la cerere, oricui gratis. E de ajuns a scrie o carte postală.

Dacă Pa vr'un abonat vechiu îi lipsește vr'un număr, în care s'a publicat „Cu paloșul“, să ne scrie pe o carte postală, și o să-i trimitem îndată cele dorite. În luna lui Ianuarie și Februarie, — când incurg abonamentele de peste tot locul și suntem îngrămădiți cu fel de fel de cereri, — ușor s'a putut trece cu vederea, ca vr'un abonat să nu fi primit cine știe ce lucru mărunț. Acum însă, după ce a trecut toiu lucrului mai greu, împlinim după putință cu plăcere orice dorință, fie ea cât de mică. Ne rugăm numai ca fiecare să scrie cât se poate de scurt și descurcat.

Ultime știri.

Muntenegrinii au cuprins orașul Scutari.

Pe lângă toate amenințările Marilor-Puteri, ba în timpul din urmă și din partea Rusiei, — regele Muntenegrului, Nichita, n'a voit să țină seamă de nimenea, ci a luptat înainte, până când a cuprins Scutari.

Aceasta e cea mai de seamă știre, ce a sosit Mercuri în săptămâna asta.

În luptele din urmă Muntenegrinii au fost ajutați de artileria (tunarii) Serbiei. Cu toții au dat de Sâmbătă încoace un atac vechement asupra orașului. După o luptă de două zile, tunurile sârbești au răpus pe Turci. În noaptea de Luni spre Marți Muntenegrinii au cuprins întăriturile mai de seamă, iar Marți armata turcească s'a predat. În aceasta zi, la 2 ciasuri noaptea Muntenegrinii au intrat în oraș.

În fața acestor stări se naște întrebarea: Ce vor zice Marile-Puteri cu privire la cucerirea orașului? După cum se știe, ele au declarat mereu în timpul din urmă, că Scutari are să fie dat Albaniei. Pe când acum, Nichita a intrat în oraș cu mare paradă. Ba se spune, că regele Nichita, la intrarea în Scutari, a fost însoțit și de atașatul (trimisul) militar al Rusiei. Să mai creadă, deci, cineva, că Rusia n'are gânduri ascunse?

Astfel stând lucrurile, încă nu știm ce ne poate aduce viitorul.

România nu e mulțumită numai cu Silistra!

Pe de altă parte, din București vin știri, cari spun, că România ar fi declarat Bulgariei, cumcă nu se mulțumește numai cu Silistra, ci vrea și un teritoriu mai mare până la Marea-Neagră. Cererea asta a României, e vorba, că ar sprijini-o acum și Franța.

Armistițiul între Statele aliate și Turcia

a fost prelungit zilele acestea. Acum vor avea să discute asupra condițiilor de pace. Aliații au primit mijlocirea Marilor-Puteri, cari vreau să se întrepună pentru încheierea păcii. În acelaș timp aliații au declarat însă, că în mereu la aceea, ca Turcia să le deie despăgubiri de războiu. Dar tocmai aci e una din cele mai mari greutăți: Turcia de unde să le deie despăgubire? Ea bani n'are, iar acum împărțindu-se țara mai toată, cine-i mai dă ei așa ușor împrumuturi?

Poșta Redacției și a Administrației.

Senatul școlastic gr.-cat. din Hodac. Fînd învitată tipărită într'o tipografie străină, nu o putem publica. Așa fac toate foile românești de mai mulți ani încoace.

P. G. în Gherman. Cerând din nou informațiuni asupra celor scrise în Nr. 6, ni-s'a spus, că lucrurile amintite sunt adevărate. Altceva nu putem a-ți spune deocamdată. Dar în fine ce vrei Dumneata să faci, dacă acelea sunt adevărate? Sau dorești eumva ca să se scrie și mai mult!

Ioan Farcaș în M. Dela D-Ta am primit foaia înapoi, deși e plătită până în Maiu. De ce? Sau e ceva incurcăla la poșta de școlă?

ECONOMIE

Stațiunile agronomice de încercări și cercetări ale țării noastre.

De Traian M. Boleanțu.

Pân' acum țările mai bogate erau acele, unde natura era mai binefăcătoare, azi... bogăția e în țările unde oamenii sunt mai culți și mai muncitori. Acesta e un adevăr curat ca cristalul, care nu mai are trebuință de nici o lămurire.

Iar bogăția, pe lângă cinste și cultură, te înalță la putere și vază.

Dacă membrii unei națiuni sunt în stare materială bună, atunci și națiunea aceea e puternică, se înalță, vaza îi crește zi pe zi și poate face progrese pe toate terenele.

Partea cea mai mare a poporului nostru român se ocupă cu agricultura, de aceea datorința fieștecării frunțas e; a-i înmulți izvoarele de câștig și a-l învăța să poarte o economie rațională (cuminte) și să introducă în chivernisirea averii lui toate înoirile folositoare. Numai așa va putea ajunge poporul nostru la bunăstare și fericire, dacă va cunoaște mijloacele prin care cu ușurință și în vreme scurtă va fi în stare a înmulți și mări rodul pământului. În ziua de azi fieștecare econom trebuie se stărue, ca nici o bucăciică de pământ să nu rămână nefolosită și că nici o putere, care zace în pământ să nu se peardă.

Știința de astăzi se străduiește a afla mijloace pentru a mări câștigul producțiilor economice, a micșora cheltuielile producătorului (a celui ce lucrează), a înlătură pagubele și prin experimentări (încercări) făcute ani de rând, a ne învăța ce avem de făcut, dacă produsul muncii noastre e amenințat de primejdii (secetă, gândaci ș. a.)

Pentru scopul acesta a înființat statul și la noi numeroase stațiuni agronomice, a căror chemare nu e altceva, decât a încerca și studia tot ce e folositor în ale economiei, a lăși cunoștințele câștigate după aceste încercări și a da sfaturi și îndrumări economilor în oricicare caz, care e în legătură cu ocupațiunile lui agronomice.

E lucru știut, că un econom fie cât de bogat, nu e în stare, să facă singur tot felul de cercetări, căci nu are nici timp și nici cunoștințele de lipsă.

De aceea statul a înființat aceste stațiuni de cercetări și fiecare din ele se ocupă cu câte un ram principal al economiei. Ele sunt conduse de învățați renumiți, cu cunoștințe bogate.

Sunt convins, că partea cea mai mare a economilor și a intelectualilor nostri nici idee nu are despre existența stațiilor acestora, care sunt obligate a da oricui deslușiri, sfaturi și îndrumări gratuite (fără plată) la toate întrebările adresate lor.

Am citit într'un număr al gazetei „Foaia Poporului Român“ din Budapesta o scrisoare trimisă de un plugar din Socol, și tocmai scrisoarea aceasta m'a îndemnat a scrie articolul de față. Intre altele scrie plugarul nostru următoarele: „Lozele, frunzele sunt verzi și frumoase, numai strugurii se uscă. Că din ce cauză nu știm. Ceice se pricep la cultura de viie, ni-ar putea spune în coloanele „Foi Poporului Român“ ce-ar trebui să facem pentru a ne îndreptă viile?“... la întrebarea aceasta oricât de priceput ar fi cineva, nu poate da nici un răspuns.

Tot așa de bine ar putea face întrebare vre-unul în coloanele prețuitei D-voastre foi în forma aceasta și anume: „De câteva zile mă simt foarte rău, am întrebuințat tot ce am știut, am ce mânca și am de beut, sunt altfel om tare și voinic, dar boala totuși îmi sugerează puterile și mă slăbește etc...” și apoi poftim a-i da răspunsul cuvenit la întrebarea aceasta.

Așa cred, că nici unul cu conștiință curată nu ar îndrăzni a-i da vre-un sfat... tot ce în privința aceasta i-s'ar putea spune ar fi, ... îndată te du la vre-un medic bun, lasă-te să te caute cu deamănuntul și ce îți va spune dânsul, aceea ai de a face. Căci știm foarte bine, că nu e numai o boală, ci sunt sute și sute și fiecăreia îi trebuie altă îngrijire, care mai atâră și dela firea celui bolnav.

Tot așa stăm și în cele economice... sunt mii și mii de morburi, care nimicesc și uscă plantele, fructele etc. Pentru fiecare sunt tot felul de mijloace de apărare, și în fiecare caz atâră mult dela clima și nutului aceluia și în primul rând dela felul și așezarea pământului, în care cresc. Și ce e medicul pentru oameni... aceea sunt stațiunile despre care voesc a vorbi pentru economie, în fruntea căror stau persoane renumite și se ocupă numai și numai cu câte un ram special (deosebit) al economiei, fac zilnic încercări, stau în legătură cu stațiunile cele mai vestite ale lumii întregi și sunt provăzute bogat cu toate mijloacele și instrumentele de lipsă.

Stațiunile agronomice cele mai principale ale țării noastre sunt următoarele:

I. „Stațiunea reg. ung. pentru examinarea semințelor” „M. kir. vetőmagvizsgáló állomás Budapest (II. Kis Rokus utca)”, apoi altele în Dobrișin, Cașovia, Keszthely și Cluj. Se ocupă cu examinarea puterii de încolțire și a calității semințelor agronomice, cu mijloacele de apărare contra buruienilor și parazitelor (gângăni) diferitelor plante, face cunoscut și descrie mașinele de curățit semințele, examinează sămânța de trifoi etc... și stăpânește calitatea, puterea de încolțire, totodată și aceea, că oare sămânța e sănătoasă și nu e cumva molipsită de vre-o boală.

II. „Stațiunea de experimentare a industriei de alcool”. „M. kir. szeszkerleti állomás”, în Gödöllő și Cașovia. Dă îndrumări cum putem câștiga beuturi spirituoase din tot felul de fructe (poame), cum avem să le îngrijim, preparăm... ce trebuie să facem când ferbem rachiu, cum trebuie îngrijite beuturile spirituoase, cu un cuvânt tot ce e de lipsă a ști, dacă ne ocupăm cu ramul acesta al economiei spre a avea câștig bun și a ne înmulți venitul.

III. „Stațiunea de lăptărie”. „M. kir. tejkerleti állomás” în Magyar-Ovár. Dă sfaturi și ne face cunoscut toate cele de lipsă spre a putea valoriza cu preț bun laptele, apoi ne învață modul de pregătire a untului, brânzeturilor deosebite, ne stă întru ajutor și ne servește cu îndrumările trebuincioase la înființarea tovărășiiilor pentru valorizarea laptelui, ne face cunoscute toate mașinele și uneltele pentru lăptărit.

IV. „Stațiunea antomologică”. „M. kir. rovarfajta állomás — Budapest, II Török-vész dűlő, Debrői-ut”. Se ocupă cu studiarea pagubelor, ce ne fac tot felul de insecte stricacioase (gongi, furnici, omizi, fluturi, păduchi, vermi ș. a.), ne dă îndrumările de lipsă, cum avem să ne ferim de ele, ne face cunoscute toate mijloacele cele

mai sigure de apărare, ne descrie tot ce avem să facem spre a le putea stărpi și nimic fără cheltuieli mari și fără a perde timp mult.

De cumva pomii roditori, poamele, bostanul, sau orișice plantă sunt atacate de vre-o insectă stricacioasă, e a se trimite stațiunii nește insecte și o creangă micuță, nește poame etc. și în timpul cel mai scurt ne încunoștiințează despre tot ce e de făcut. (Va urma).

Adunarea generală a băncii generale de asigurare mutuală „Transsylvania” a. c. g. l.

În sala de ședințe a comunității orașenești și-a ținut Dumineca trecută în 13 l. c. banca generală de asigurare „Transsylvania” din Sibiiu, adunarea generală din anul acesta, care a fost deschisă prin președintele institutului Dr. W. Bruckner, consilier reg. și care a salutată membrii prezenți într'un număr frumos.

Din raportul de gestiune prezentat reiese, că valorile asigurate contra focului s'au urcat la cor. 133.667,241.—, asemenea și premiile s'au urcat la cor. 459,202.42. Numărul pagubelor a fost de 287 față de 348 din anul trecut. Din aceste pagube au fost plătite până la finea anului inclusive cele restante din 1911 cor. 180,847.44, dintre cari 46.99% au fost acoperite prin reasigurări. Reservele de premii din secția focului s'au augmentat la 45%. După achitarea intereselor după titli de întemeiere cu 5.4% și după amortizarea prestațiilor dubioase precum și a pierderii la curs, rezultă la secția focului un profit curat de cor. 10,035.76.

Starea asigurărilor pe viață a fost cu finea anului 1912 de 10,442 polițe cu un capital asigurat de cor. 11.740,710.—. Premiile au fost de cor. 471,468.42, interesele la ambele secțiuni au fost de coroane 61,000.84, venitele după casele institutului au fost de cor. 36,165.62 (rentabilitate de 4.3%). Pentru cazuri de moarte s'au solvit cor. 175,022.67. Pentru asigurări de termeni și asigurări de zestre au devenit scadente cor. 129,324.—. Fondurile de rezervă de premii și premiile transitorii s'au urcat la cor. 1.630,870.38. După achitarea intereselor după titli de fondare cu 5.4%, după amortizarea unor dubioase și a pierderii la curs, rezultă și în secția pe viață un venit curat de cor. 2,449.58.

Efectele fondului general de rezervă și ale fondurilor speciale de garanție s'au urcat prin cumpărare de hârtii de valoare și scrisuri fonciare nominale în sumă de cor. 80,000.— la cor. 776,416.—.

Imprumuturile pe polițe s'au urcat în urma crizei economice la cor. 457,016.74.

În legătură cu raportul, face directorul V. Thiess — în senzul statutelor — următoarele propuneri:

a) din escedentul secției I de cor. 10,035.76 și din cel al secției II de cor. 2,449.58 să fie dotate respectivele fonduri de garanție cu câte 15%, anume cu cor. 1505.37 respective cu cor. 367.44, iar restul să se pună în rezervă;

b) escedentele rezervate din anul 1910, adică cor. 10,016.72 din secția I și cor. 2953.40 din secția II să se întrebuințeze deasemenea pentru urcarea respectivelor fonduri de garanție;

c) potrivit dotărilor la fondurile de garanție, amintite sub a) să se sorteze 7

titli ai fondului de întemeiere pentru secția I și 2 titli pentru secția II, cari să se ramburseze la 1 August n. a. c.

Membrul comitetului de supraveghiere G. Meltzer, raportează, că reviziunea făcută la institut a găsit în ordine registrele și bilanțul institutului, cari corespund tuturor cerințelor legii și contabilității, despre scontrarea casei, a efectelor și a capitalului depuse încă s'a convins comitetul de supraveghiere, că sunt în perfectă ordine și propune a se da absolutoriu, atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere. Propunerile direcțiunii, cât și ale comitetului de supraveghiere s'au primit cu aclamațiune.

Ca punct următor al ordinii de zi urmează—în senzul statutelor—întregirea direcțiunii și se realeg membri: Dr. W. Bruckner și Iuliu de Bardossy, iar în locul membrului Aron Lupean depărtat din Sibiiu s'a ales dl Timoteiu Popoviciu, profesor seminarial, asemenea și în comitetul de supraveghiere să realeg membrii Al. Fonn sen., Iosif Lissai și în locul decedatului membru Dr. A. Böck s'a ales membrul suplent G. Meltzer, fabricant.

În fine se sortează pe lângă intervențiunea membrilor I. F. Zeibig, director și T. Popoviciu, profesor, următorii titli de întemeiere: 640,190, 1073, 450, 319, 1153, 445, 1483 și 1446, cari să replătesc dela 1 August a. c. începând. *Un membru.*

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

14 Aprilie: Canija-turcească, Pâncota, Torda-Szt.-László.

15 Aprilie: Chisdu, Copșa-mică, Iacșdorf, Nadeșul-săs., Oclandul-Homorodului.

16 Aprilie: Gherla, Hadad, Jimborul-mare.

17 Aprilie: Giula, Sântă-Măria-de-Piatră (Kö-Boldogfalva), Sepsi-Sân-Georgiu, Șinca-veche.

18 Aprilie: Bandul de Câmpie, Căcova, Cason, Dicio-Sân-Mărtin, Ghierghio-Ditru, Iara, Ilieșfalău în Săcuime, Orșova, Teaca, Voitec.

19 Aprilie: Aita-mare, Ciuc-Sereda, Covasna, Ibașfalău, Ilonda, Nocrichiu, Vînerca.

20 Aprilie: Cernatu, Ciozven, Ciuc-Sân-Mărtin, Idvor, Sibiiu.

21 Aprilie: Kecskemét, Ludoș, Lupșa, Rodna-veche, Segedin, Șeica-mare, Cristurul-săcuiesc.

22 Aprilie: Abrud, Canija-mare, Capolnaș, Chezdi-Oșorhei, Cubin, Geoagiul de jos, Görgény, Jibău, Moldova-nouă, Ormeniș, Papoț, Retișdorf, Voila.

23 Aprilie: Borșea, Dobra, Huedin, Lipova, Pauliș, Sălașul-de-sus, Zernești.

24 Aprilie: Cața, Reteag.

25 Aprilie: Aiud, Beiuș, Farcașlacă, Sângeorgiu-săsesc.

26 Aprilie: Bercaș, Ighiu, Lugoj, Pecica-maghiară (com. Arad), Tășnad.

27 Aprilie: Grădiștea, Șarcaia.

28 Aprilie: Șimand.

29 Aprilie: Dezna, Reghinul-săsesc.

30 Aprilie: Birchiș, Căgu, Corond, Deva, Soborșin.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului”.

Nicolae Bratu

Lucrați la întărirea neamului

sprijinind meseriașii, comercianții și toate întreprinderile românești !!

Spre a înlesni orice comande și cumpărări, dăm aici pentru iubiiții noștri cei mai buni firmele românești

de mai jos. — E datorința națională a spriginii pe ai noștri și a lucra la întărirea neamului românesc !!!

Numele	Meseria	Strada Nr.
Aldea A.	Ospătar	Rosmarin 1
Aranyasi Ioan	Comerciant	Măcelarilor 7—8
Aron Zaharie	Cismar	Nouă 12
Avrigean George	Pardositor	Graben 9
Baciu George	Mă-ar	Șaguna 16
Baciu Ioan	Cismar	Ocenei 17
Ban Constantin	Curelar	Faurilor 7
Ban Vasile	Prăvălie de păpușerie	Ocenei 7 Faurilor 16
Banca generală	Asigurări pe viață și contra focului	Baier 1
Becan Vasile	Faur	Heuplatz 6
Bendorcean George	Văpăitor	Cisnădiei 36
Bologa Ioan	Pantofar	Rosenanger 5
Bordan Nicolae	Cismar	Rosspatz 2
Brija Ioan	Cojocar	Faurilor 19
Bota Petru	Croitor de cost. salistenești	Turnului 7
Butu Nicolae	Tipografie și Librărie	Măcelarilor 12
Bote Liviu	Restaurant	Palatul Habermann
Candrea Ioan	Bitou de informațiuni	Măcelarilor 23
Chidu Ioan	Măcelar	Weinanger 10
Chirilă Ioan	Măcelar	Faurilor 7
Chirca Axente	Pielar	Rideli 20
Cloan Ioan	Pantofar	Kempel 12
Coman Nicolae	Cismar	Ocenei 27
Cora Teodor	Cismar	Lederer 11
Crisan M. G.	Croitor de cost. salistenești	Faurilor 6
Crucea Florea	Croitor	Bruckenthal 17
Doboi Teodor	Comerciant de manufac.	Piața-mică 14
Dragoș Constantin	Pantofar	Măcelarilor 14
Dămian Nicolae	Șăpear-cojocar	Ocenei 24
Dușoiu și Leucă	Arhitecți și întreprin- zători de zidiri	Poplăcii mici 19
Feldorean Petru	Pantofar	Ranicher 1
Ferenți Ioan jun.	Zidar diplomat	Bisericeii 16
Gâldean Ioan	Pantofar	Wachsmann 5
Grün Aurel și fratele	Prăvălie de manufac.	Măcelarilor 5
Hedu Lazar	Zidar	Șurii-mici 5
Hira Ioan	Croitor de cost. salistenești	Gușteriței 3
Holt Stefan	Croitor	Faurilor 13
Hoza Vasile	Comerciant	Lungă 34
Iancu Paraschiva	Ospătărie	Rosenanger 7
Jiuga Ioan	Pantofar	Gușteriței 48
Lazar Constantin	Cismar	Ocenei 32
Limpote George	Cismar	Rosenanger 9
Limpote Ioan	Pantofar	Faurilor 4
Lucian Alexandru	Cismar	Ocenei 22
Lupu Vasile	Pantofar	Schlangen 6
Măcelariu Ilie	Magazin de lemne de foc și de clădiri	Gușteriței 29
Maier Andreiu	Pantofar	Schwimmschul 39
Maniu Victor	Frizer	Weinanger 6
Mânzat Coman	Măcelar	Faurilor 6

Numele	Meseria	Strada Nr.
Mânzat Ioan	Măcelar	Faurilor 12
Marcu Ioan și fiu	Pardositor	Schützen 19
Marcu Nicolae	Tapeter	Măcelarilor 17
Marian Iacob	Cismar	Jungenwald 2
Marian Petru	Pantofar	Bisericeii 15
Mihălțan N.	Pantofar	Turnului 21
Mihălțan Ioan	Pantofar	Faurilor 6
Moldovan Teodor	Cismar	Gușteriței
Mureșan Nicolae	Măcelar	Faurilor 16
Nadasdy N. S.	Comerciant	Piața-mică 31
Nadasdy N. S., Fillală	Comerciant	Cisnădiei 30
Nedelcu Nicolae	Acoperitor de case	Rosmarin 12
Nemeș Alexandru	Faur	Ocenei 34
Nicola Ioan	Cismar	Ocenei 24
Onițiu N.	Băcănie	Măcelarilor 20
Oprigan I. P.	Croitor de cost. salistenești	Gușteriței 34
Părau Lazar	Cismar	Binder 6
Petrașcu Ioan	Croitor	Cisnădiei 30
Petrășcu Emil	Fabrică de mobilă	Sări 37
Popa Nicolae	Pantofar	Schewis 17
Poppa Nicolae	Croitor	Poplăcii mici 11
Popidan George	Cismar	Rideli 22
Popovici Timotei	Depozit de piano și armoniiuri	Cisnădiei 7
Prigă George	Cismar	Färber 23
Pureco Eremie	Lăcătuș	Faurilor 19
Radu Ioan	Măcelar	Faurilor 6
Reou Aurelia	Modistă	Piața mare 14
Rohan Emanuil	Frizer	Schwimmschul 23
Reuniunea română de înmormântări	Întreprindere de pompe funebre	Poplăcii 3
Roman Ioan	Frizer	Poplăcii 4
Săcaș George	Pantofar	Turnișorului 144
Sășărman George	Pantofar	Măcelarilor 36
Șazor Ioan (Radu)	Zidar	Bisericeii 12
Sinu Mihai	Croitor	Nouă 3
Stanciu Ioan	Zugrav de case	Rosmarin 6
Steflea Ilie	Magazin de blănărie și cumpărări de piei	Piața mare 18
Stoica Nicolae	Măestru de dans dipl.	Kempel 3
Suciu Ioan	Pantofar	Nouă 10
Surdu Oprea	Măcelar	Faurilor 8
Surdu Ioan	Bugner	Turnului 1
Stoia Nicolae	Rotar	Schantz 23
Tatu Ioan	Comerciant	Turnului 28
Timariu Nicolae	Pantofar	Gușteriței 42
Teodor Andreiu	Grădinar pentru infor- mații de legume	Teresian 12
Tomuș Ioan	Ferestrar	Turnișorului 161
Ucenic George	Cismar	Lederer 3
Văcariu George	Cojocar	Faurilor 4
Vintilă Emil	Pantofar	Măcelarilor 23
Vulcan Ioan	Pantofar	Lungă 7

Loc deschis.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra mașinilor și motoarelor de benzină dela fabrica Adam, al cărui reprezentant pentru Transilvania e dl Ioan Schieb, conducătorul Hotelului Bonfert din Sibiu. Vezi inseratul din foaia de azi.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra renunțatei fabrici de lumini și săpunuri Meltzer din Sibiu. Aceasta firmă e una dintre cele mai de frunte în țara întreagă. Cumpărătorii sunt serviți cât se poate de prompt și conștientos. Mai cu seamă lumini pentru sărbătorile Inverii, se pot cumpăra cu prețurile cele mai ieftine, dacă se provoacă la aceste rânduri, cetite în „Foaia Poporului“.

Nr. 39—1913

904 1—2

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la școala gr.-cat. din Kakasfalva (Hamba), comitatul Szeben (Sibiu), prin aceasta se recerează să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cauziunea de 800 cor., adecă opt sute coroane la oficiul parohial gr.-cat. din Kakasfalva cel mult până la 6 Maiu st. n. 1913, la orele 2 d. a.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de speșo și planul, aprobate de Preaveneratul Consistor Metropolitan la 25 Martio 1913 sub Nr. 1476 se pot studia zilnic la oficiul parohial din loc.

Observare: Curatorul își rezervă dreptul a alege dintre concurenți pe care-i convine, fără considerare la suma oferită. Concurenții nu au dreptul a pretinde diurne și speșo de călătorie. Kakasfalva, la 20 Aprilio 1913.

Oficiul parohial gr.-cat.

Tonder Bobeș
corator.Anania Decei
paroh gr.-cat.

Nr. 479/913

987 3 3

Publicațiune.

Comuna Veștem esarândează pe calea licitațiunei publice, ce se va ținea în 4 Mai 1913 st. n., la 3 ore după amezzi în cancelaria comunală, localitățile **crâșmei comunale** împreunato cu drept de crâșmărit pe 3 ani: 1914, 1915 și 1916.

Prețul de strigare: 1800 coroane. Vadiu 10%. Condițiunile se pot ști în cancelaria comunală.

Veștem, 29 Martio 1913.

Primăria.

Nr. 902/1913.

999 1—2

Publicațiune.

Comuna Felek (Avrig) dă în arândă pe calea licitațiunei publice, ce să va ținea la 10 Maiu n. 1913, la 8 ore a. m., în cancelaria comunală, pe periodul dela 1 Iulie 1913 până la 30 Iunie 1916: 1. Moara din jos cu turbină și sâte, prețul strigării 4265 cor. 2. Moara din sus, prețul strigării 4084 cor.

Condițiunile mai deaproape să pot vedea la primăria comunală.

Felek (Avrig), la 21 Aprilie 1913.

Primăria comunală.

Nr. 517—1913

989

Publicațiune.

Comuna Szászujfalu (Noul-săsesc), u. p. Szászveresmart (Roșia săsească), dă prin licitațiune publică repararea pardoselii din partea așa numită „Seitengraben“. Licitația se va ținea în 3 Maiu 1913 st. n., la 3 ore după amezzi, în cancelaria comunală. Amănunte se pot afla la primărie.

Szászujfalu, 16 Aprilie 1913.

Primăria comunală:

Wallmen
notar.Johann Schneider
primar.

Nr. 646/913 not.

992

Publicațiune.

Moara de apă cu 3 petri și joagăr care formează proprietatea comunei Opreakerczisora, se dă în arândă pe 3 ani, începând din 1 Iulie 1913 n. până în 30 Iunie 1916, pe calea licitațiunei publice, în 6 Maiu n. 1913 la 10 ore a. m., în cancelaria comunală din loc.

Prețul strigării 800 coroane 1 0% vadiu.

Condițiunile detaliate se pot vedea în cancelaria notarială din Szazakerczisora, în timpul orelor oficioase.

Opreakerczisora, 17 Aprilie 1913.

Primăria comunală.

Nicolae Miclea
primar.Iosif Gabor
notar.**Publicațiune.**

Crâșma comunală din Săcalul de câmpie (Mezőszakál u. p. Mezőszengyel, Torda-Ar. megye) constătătoare din o sală de vânzare, 2 chilii de locuit și pivniță, să dă cu arândă pe 6 ani în 15 Maiu n. 1913 la 9 oare a. m., prin licitație publică. Prețul de strigare 800 cor. 998 1-1

Primăria comunală.

Onorate domnule!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în Budapesta un

Birou de informații și agentură românească.

Dau orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu prețuri estine oricare sistem de motoare de benzină, ori de oleiu brut ori de gaz. Tot felul de mașini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de automobile, pompe și ferestre și alte recvisite economice. Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — și nu dela agenturi jidovești. Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. — Il sfătuiesc deci pe fieștecare Român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem, — iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc, și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăs, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume, — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu îmi plățiți o taxă după invoială. Cu stimă:

L. OlariuBudapest
II. Tölgyfa u. 16. II. S.
In Buda, lângă podul Margithid.**Dentist**

615 31—53

VIRGIL MUNTEAN**Sibiu,**

strada Urezului (Reisergasse) Nr. 17.

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu prețuri moderate.

Pânză de sârmă

contra muștelor, impletitură de sârmă cu ghimpi, apoi impletitură de sârmă suflată cu zinc pentru antrepozite și închisori, oferă cu prețuri ieftine 944 3—3

ANDREAS RIEGER

prăvălie de fer în SIBIU.

Lemne de vânzare.

În comuna Hosman se află de vânzare 700 stânjini lemne de stejar. Doritorii de a cumpăra să se adreseze până în 20 Maiu n. a. o. la Johann Grommes, președinte la „Societatea Morii“ din Hosman Nr. 52. 997 1—3

Fabrica de săpun și lumini

Mână cu abur a lui Inflințată la 1848.

Meltzer în Sibiu

Prăvălie și magazin în strada Gușterioi
Filiale: Piața mică și strada Cisnădiel
recomandă bine cunoscutelo sale fabricate,
Kideosubi

Lumini de stearină și ceară

pentru sărbătorile Paștilor
Săpunuri foarte bune și ieftine.

Tot felul de săpunuri pentru toaletă.

Revânșătorii primesc rabat mare.

La cumpărări mai mari se fac și altor
persoane cele mai moderate prețuri. Oferto
și prețuri-curento se trimit la cerere gratis
și franco.

Biblioteca**„Foi Poporului“.**

Din Biblioteca „Foi Poporului“ au apărut până acum următorii numeri:

- Nr. 1. Nichita Balica, povestire istorică de Silvestru Moldovan și Movila lui Burcel, de V. Alexandri. Ediția III.
- Nr. 2. Doine și strigături, culese și întocmite de Nicolae Regman. Ediția III.
- Nr. 3. Găsitul, poveste de Emil V. Degar și Punga cu noroc și căciula fermecată, povestire orientală preluată de Silvestru Moldovan. Ediția III.
- Nr. 4. Pomăritul, sfaturi în formă de dialog, de Iustin Sohorca, inv. Ediția II.
- Nr. 5. Ulisse, regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan.
- Nr. 6. Ris și veselie, anecdote și glume. Ediția III.
- Nr. 7. Găciturii, de Isidor Dopp, inv. Cu un adnex: Glume. Ediția II.
- Nr. 8. Edip, nenorocitul rege din Teba și alte întâmplări din vechime, povestiri istorice de Silvestru Moldovan.
- Nr. 9. Poezii populare și povești, greble și netezite și la lume împărțite, de Parteniu Giurgescu.

Fiecare număr costă 20 bani, iar pentru postă este a se trimite 5 bani deosebit de fiecare carte (număr).

O casă de vânzare

se află în Săliște, strada Vale Nr. 117. Doritorii de a cumpăra să se adreseze la Alexandru T. Popa, în Săliște (Szelistye) Nr. 341. 956 2-3

Căsătorie. 977 3-3

Un tânăr comerciant cu avere de vr'o 5 mii și prăvălie în piață, cu învățare bună, pe calea aceasta caută o tinăra de soție cu o zestre asemenea corespușătoare. — Reflectanta este rugată a trimite epistola și fotografia la Administrația „Foi Poporului” sub semnul „Comerciant”, de unde se va trimite respectivului.

Cement de Portland

din Beocin și Brașov. 9743-3

Prima calitate. Mai ieftin „La Isvor”, în Sibiu, Piața gării (Bahnhofplatz) Nr. 1.

Țâțâni cel mai bun = fabricat =

se pot cumpăra foarte 943 5-5
avantajoz și ieftin la

ANDREAS RIEGER,
prăvălie de fer în SIBIU.

O moșie și o moară de vânzare.

În comuna Roșcani și la 1 km. depărtare în comuna Mihăești aproape de Dobra, comitatul Hunedoarei, să vîndă din mână liberă: **O casă de zid** cu pivniță și 5 odăi, situată la drum, grădini de 1/2 jugă, pământ arător și fânaș 15 jugă, dintre cari 4 grădini cu pomi și loc de vie. În comuna Mihăești, pe drum de comitat, în centru, **o moară de fâină** cu 2 roți, de nou reconstruită, curte cu casă de zid și șurii cu grădini, 5 jugă pământ la câmp, dintre cari o grădină mare, aproape de casă. Să vînd și separat de Roșcani. Doritorii de a cumpăra să se adreseze la: **Marla Șirdea** în Rădulești. p. u. Hunyad-Dobra 8 7 14—

Vinuri escelente

litra cu **72 bani** și **84 bani**
la cumpărare de cel puțin 50 litre livreză

JOSEF SCHULZ, mare prăvălie de vinuri

Sibiu, Berggasse Nr. 2
(colțul stradei Șaguna sau strada Morii).

500 Coroane

plătește celui-ce ar mai
căpăta vre-odată durero

cu câștig ori îi va miroși gura după-ce va folosi are
de dîră la lui Bartilla, o sticlă cu 80 fl. Ed. Bar-
thel-Winkler Viena 191. Sommergasse 1. În Sibiu:
te farmacia: în Piața mare 10; în Piața mică 27;
strada Ciocănești 59; ulița Turului (Saggasse); ulița
Oanei 2; farmacia Tutsch; Meltzer, str. Gușterilor
2 etc. Ciocănești. În Bistrița: farmacia lui Herbert.
Schulz-ansese, farmacia Lederhölger; Sibiu nou:
farmacia lui Lăzner.

Să se ceară prețutinderea apriat apa de dinț
a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine
plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimite
articole cu 5 cor. 80 fl. franco. 639 16—

Ne mai pomenit!!

600 bucăți împreună cu un
orologiu de buzunar

numai cu Cor. 5.50.

Un orologiu de buzunar din argint-Gloria, An-
ker-Remontoir cu minutar, împreună cu un lanț aurit,
cu garanță de 3 ani, un ac excelent de cravată cu
simili brillant, 1 inel aurit cu peatră imit. pentru
domni și dame, 1 garnitură minunată de bumbi de
manjete, de gulere și de pept, gar. 3%, aur double 6 bu-
căți batiste, de in veritabile, rezizite de scris eleg.
de nikel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă esce-
lente în etui, 72 buc. penițe engleze de cancelarie,
un album cu cele mai frumoase chipuri din lume, și
încă 400 diverse obiecte, neincunjurate de lipsă în
casă. Toate la o altă cu orologiu cu tot care singur
are valoare dublă costă numai Cor. 5.50. Expediție
per rambursă prin casa de export 9.1 5—

H. SPINGARN, Krakau, Nr 136.

Nenumărate scrisori de mulțumită și comande nouă
primite. Pentru-ce nu convine banii numai decât retur.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postsparcassa ung. 29,549.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acți în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de Insti-
tutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei” și prezidentul „SolGarității”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări
în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra
accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiile cele mai favorabile.
Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți
de încredere ai societății. — Prospece, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legă-
tori — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE” dă informațiuni gratuite în
ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la
ca sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare”
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”.

423 52—

Mare atentiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiană, Fabrică de mașini agricole,
Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de
motoare dela prima fabrică, dela cel mai mic și până la cel
mai mare; asemenea și **mașini de treierat** din renumita fabrică
Hofherr dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă
și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beocin,
Traverse, Trestie, Carton câtrănit pentru învălit,
Pânză de sârmă pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie apar-
ținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condi-
țiuni de plată avantajoase

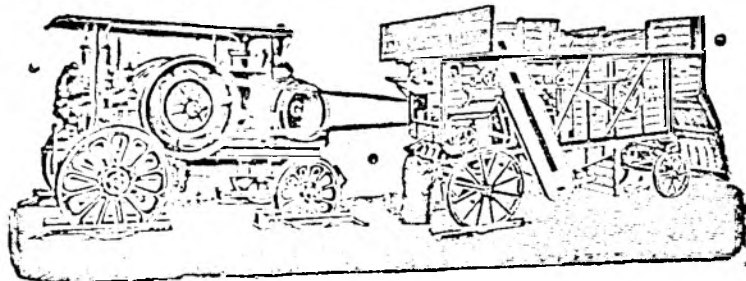
Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie
aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientos.

581 50—

Verifi-vă stimați agricultori a nu cumpara imitații și vă feriți de eșecul.

La înblătitul din anul
trecut s'a dovedit din
nou, că numai acel cro-
nom e putut fi deplin
mulțumit, care posele
una dintre renumitele

Locomobile ale lui Adam

respectiv **Mașini de înblătit cu benzin** patentate
cari sunt cel mai bun fabricat.

Motoarele lui Adam pentru benzin, ulei brut și gaz au lipsă de cea mai puțină cantitate din
stafa susnumită pentru ars.

Mulți industriași și economi dovedesc aceasta prin scrisorile lor de mulțumită.
Si fiindcă cererile după aceste mașini de înblătit sunt tot mai mari, **zace în inte-
resul DVoastră propriu**, dacă cereți gratis încă acum o listă de prețuri a acestei fabrici.

Primește garanție deplină pentru înblătit curat și cea mai mare prestare de lucru. — Condiții
de plată în rate foarte favorabile.

Depozit de motoare permanente la

IOAN SCHIEB, Birou tehnic

Sibiu—Nagyszeben
strada Măcelarilor Nr. 8, vis-à-vis Hotel Bonfert.

931 5-15

De vânzare.

1 Locomobil pentru aburi de 6 puteri de cai și 1 gratie cu 4 ferestre, se vând cu un preț convenabil la Mathias Hopprich în Cristian, lângă Sibiu. 985 2-8

Mare succes

au inseratele în „Foia Poporului” unde sunt cete de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI”

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete

Este trist, — dar în secolul nostru adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi multimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrase și cari în urma ușurării din tinerețe și prin deprinderi rele și-au slăbit sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca aceste stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie ceva care să dea tinerimii de-a pururi bine-voitoare, sincera și amănunțită în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie ceva cărui oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere măcarile lor secrete. Dar nu s-a în desjuns încă a destăinui aceste necazuri ori și noi, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specializat, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și să se ajute și morburilor ce deja eventuale există atunci apoi va încerca existența boalelor secrete.

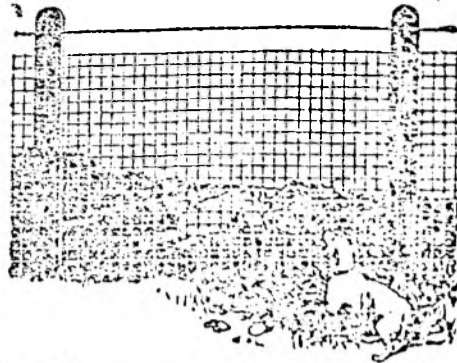
De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e instituitul renumit în toată țara al Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum-körút 13), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește oricine (a'it bărbatul cât și femeile) deosebit de curaj și curaj, unde sângele și sucurile trupești se folosesc la curățare, nervii se eliberează, tot organismul se eliberează de materiale de boală, chinurile sufletești se liniștesc.

Fără costurarea ompașionilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare și blând și casurile cele mai negre, ranele sifilitice, boala de țerc, herpes, nervi și gita spânzrel, incapacitatea de confuzie a minții, urmele onanței și ale slăbiciunii, erecțiile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boala de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei o sală de așteptare separată și spire separate. În ceea ce privește cura, de artă nu este pledeat, căci dacă cinera, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere les va da răspuns amănunțit și discret prin scrisoare (în epistolă e de răsfașoarte alături numai marca de răspuns) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curii, epistolele se ard, ori la dorință se retrimit ficăruia. Institutul se îngrădește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) 760 17—

Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.
Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV., Muzeum-körút Nr. 13

INGRĂDITURI ULMITOR DE IEFTINE! INVENȚIUNE SENZAȚIONALĂ

Foarte corâspunzător!

109 7-12

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea nelintrecută a

împletiturii „Hungaria”.

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc. Prețul per metru cvadrat 32 fileri și mai sus

Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker

fabrică de sârmă, de îngrăditură din împletituri și de gratii

Budapesta VIII, Ūllői ut 48.84.

Serviceu ieftin, repede și conștiințos. — Prețurent ilustrat, gratis și franco.

Prin aceasta fao cunoscut onoratului public, că în Sibiu, strada Gușteritei Nr. 56 și în colțul stradei Lâmpășului (Laterngasse) Nr. 1 am deschis un

atelier mehanic

aranjat modern și cu putere electrică. Pe baza cunoștințelor mele, ce mi le-am câștigat aici și în străinătate în decurs de mai mulți ani, mă aflu în poziția de a putea executa orice lucru, ce se ține de acest fach, în mod precis și ieftin, mulțumind chiar și cele mai mari pretensiuni. În atelierul meu, care e aranjat cu cele mai noi mașini după sistemul cel mai modern, se primesc: executarea și repararea de instrumente fizicale, pentru medic și ingineri. Reparaturi și montări de motoare pentru automobile de benziu, gas și petroleu, precum și alte mașini de acestea. Executarea de diferite instrumente fixe, lipirea cu autogen, polieria metalelor cu aramă, argint etc. etc. Primește și executarea de invențiuni nouă, ce se țiu de acest fach.

Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin al onoratului public, semnez cu toată stima

932 7-52

Albert Lieblich.

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

734 91—

Haine pentru domni, dame, băieți, fete

și copii

**bluse, rochii, jupoane, negligés
și costume pentru dame.**

**Mare alegere!
Prețuri fără concurență!**

Cel mai mare depozit de blănării!

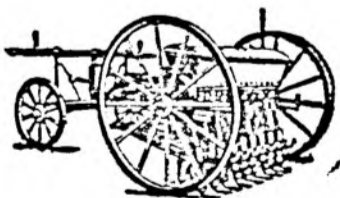
Strada Cisnădiei. Palatul comandai de corp.

Fratii Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* **Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.**

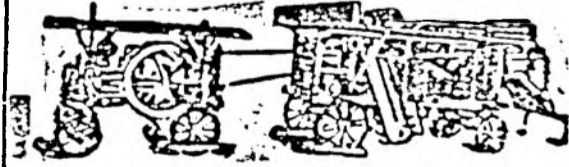
Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier K. & R. Jezek în Blansko.

689 KA-82

Mașinile de îmlătit cu motor, instalările de mori și mașinile de sămănat, pe cari le-au liferat firma FRATII GÖMÖRI sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onoraților economi.

Mai departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobitul pietrișului cu suluri de peatră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunt și mai mare; cum și a se mâna

Garnituri de îmlătit cu motor! distinsse cu numeroase premii prime, liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de îmlătit trimitem gratis un monteur la fața locului.

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat cucuruz, sistemul cel mai nou, care corespunde întru toate timpului de față.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, Instalări complete pentru țiglarie, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spele noastre, prin ceace cumpărătorii cruță proviziunea agențului, ajung deci mai ierfin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Moșie de vânzare.

Pe hotarul comunei Micăsasa se află de vânzare o moșie de 20 jugăre, dimpreună cu 10,000 altoi de viță de viie, care a fost plantată acum 4 ani. Pe moșie se află zidită și o casă de peatră cu trei odăi, apoi șură, grajdete. Vânzarea se face în urma morții proprietarului. Doritorii să se adreseze la Nicolae Nan Grula în Micăsasa (Mikeszásza). 988 1-1

Ludovic Ferencz,

RECTOR DE BĂRBAȚI
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stofe de primăvară
și vară în mare asortiment.

noutățile 723 119-

Acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după cele mai moderne vestimente: Sacko, Jaqueto, și haine de vară, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și "Soflam", cari se află totdeauna în depozit bogat.

Acupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domnilor preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Recomand pentru voluntari, cum și forțele de artillerie de uniformă, după preferința croitură cea mai nouă.

Renume universal

are cinsul de buzunar marca „Sirena”, 14 cor. nur american double, anker-remontoir cu murgu 36 de oră. Prin cumpărarea întregii producții din aceste cinsuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grozav de ieftin de 4 cor. 50 bani acest cins, care posedo un mecanism drima elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de un cins de nur, cu costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucați 9 cor. 50 bani, Mai departe oferez un cins Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cins se alătură în cinsle un lanț elegant aurit. Nu o nici un risic, Schimbarea o permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 721 10-4

S. Kohane, export de cinsuri
Krakau, Sebastiangasse Nr. 15.

MILIOANE

folosesc contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmel, catarului bronchial și de gât

Carametele de piept

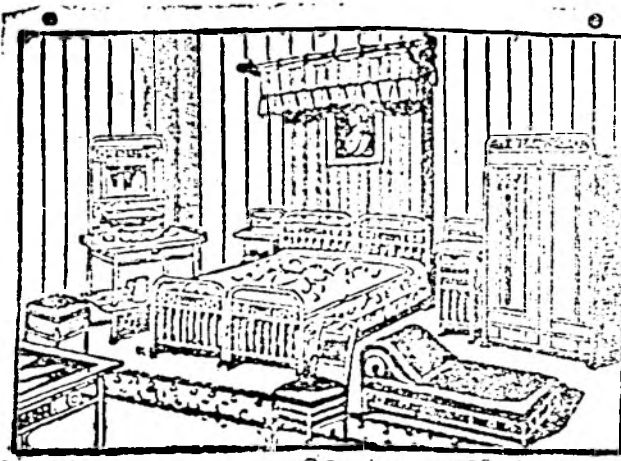
ale Kaiser cu
lui „Trei brazi”

6100 atestate dela medici și privați,
întărite priu notarul public, garan-
tează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani.
Se capătă în toate apotecile, drogueriile și
prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Mobile In toate stilurile, cea mai solidă executare moderne

pe lângă garanță recomandă

Emil Petruțiu

fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în
întreg comitatul.

Sibiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic des-
chisă, fără silă de cumpărate.

Primesc și execut toate
lucrările de lipsă la bise-
rici nouă și vechi.

Institutul de asigurare

„TRANSSYLVANIA”

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recu-
noscute de cele mai estime, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători confesionali și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii
deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a
capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copil, asigurări pentru serviciul mi-
litar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu
restituire de 3% interese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru pagubo de foc până la finea anului 1912	K 6.456,645-67	Starea asigurărilor cu foc la începutul anului 1912 (la viață)	K 133.667,241-
Capitalul asigurat pe viață achitate	„ 5.458,689-43	Fonduri de întemciare și de rezervă	„ 11.740,710- „ 2.603,400-

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Prsoane versate în acuziții, cari au legături în cercuri bune, se primesc în servi-
ciul institutului în condiții favorabile. 767 29-

MOTOARE DE BENZIN

pentru întreprinderi industriale și economice e bine a cumpăra dela o fabrică de motoare sau prin un om de față care apoi stă totdeauna la îndemână, când s'ar întâmpla ceva piederă la motor, de aceea nu e posibil a cumpăra dela agenți, cărora lueral de căpetenie le este venitul cel au ei în urma vânzării, iar celelalte umări nu-i privitoare.

Cine dorește a cumpăra un motor să se adreseze cu încredere la

Fabrica de motoare Ferd. Saller Sibiu—Nagyszeben

Strada Franciscanilor Nr. 6

unde prețurile sunt cu 80% mai ieftine ca ori undă. — Se primesc și execută tot felul de
reparaturi și schimbări în construcție.

Multe scrisori de recunoștință. 969 3-

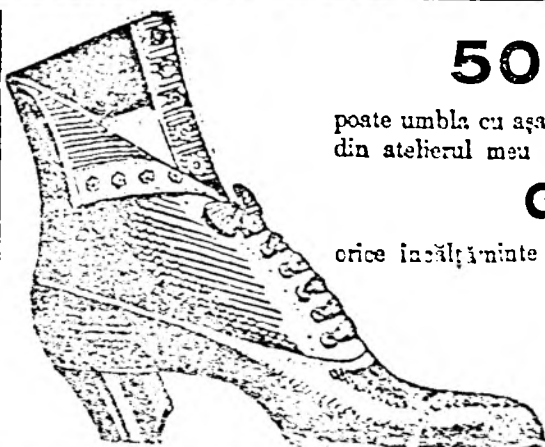
500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate
din atelierul meu sau provăzute cu numele GEORGE LIMPEDE.

Gratis reparez

orice încălțăminte scoțind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest
timp e de lipsă ceva reparare. 680 30-

George Limpede
Sibiu, Piața Brânzei Nr. 9.

Beutură escelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență.

Influințează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3-50, una mică Cor. 2—. Se capătă în toate notecelo.

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu. 591 46—

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă sã rãsãndesc pretutindena, în toate părțile, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă îndesabi inserarea în „FOAIA POPORULUI”.

Informații sã dați și comanda sã primesc la administrația FOAIA POPORULUI

Matrimonial mare eventual un milion marce	Antim de noroc	Căștigurile sunt garantate de stat
---	----------------	------------------------------------

Invitare de participare în Șansele de câștig ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige sigur

18 milioane 731.000 marce.

In urma hotărârii guvernului, loteria aceasta s'a îmbunătățit foarte mult prin mărirea capitalului, astfel că aproape toate câștigurile s'au urcat cam cu 40%, față de mai înainte, prin ceea ce aceasta loterie are cele mai bune șanse de câștig.

Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos până acum a fost

610,000 de marce

iar pentru viitor s'a urcat la

Un milion de marce.

Celelalte câștiguri mai mari pot fi eventual de:

900,000 marce	305,000 marce
890,000 „	303,000 „
880,000 „	302,000 „
870,000 „	301,000 „
860,000 „	300,000 „
850,000 „	200,000 „
840,000 „	100,000 „
830,000 „	90,000 „
820,000 „	80,000 „
810,000 „	70,000 „

precum și multe câștiguri de câte 60,000, 50,000, 40,000, 30,000, 20,000, 10,000 marce etc.

In total loteria conține 100,000 de lozuri, din cari 66,028 de numeri — **adecã mai mult ca jumătate** — în decursul celor 7 trageri trebuie să se trase.

Prețurile oficiale a lozurilor de clasă primă sunt: 966 3—

Loz mare 10 M. (12 K)	Loz de mij 5 M. 6 — K)	Loz mic 2 F0 M. (3 — K)
-----------------------	------------------------	-------------------------

Planul ofical de lozuri provăzut cu embleme statului în care sunt cuprinse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o compensare a câștigurilor, li trimis la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficală a tragerilor imediat după trageri.

Câștigurile sã plătească prompt sub controla statului. Comanda se poate face cu cel târziu până la **2 Mai n.**

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg (Nr. 985)

Tăiați aici

Comandă la Dl Samuel Heckscher sen., bancher, Hamburg (Nr. 985)

Trimitere — { Loz întreg à 10 Marce (12 — K) }
 { „ de jumătate „ 5 „ (6. — „) }
 { „ de un sfert „ 2 50 „ (3. — „) }

Adresa:

Prețul aici plătește cu mandat } Te nu-i dăruie,
 Trimiteți cu încuvișorare } și se stăruie.

La „Croitoria Universală“

I. PETRĂȘCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. **SIBIU.** Strada Cisnădiei Nr. 57.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de primăvară și vară tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprijiniți industria română!

728 28—

Ocaziune foarte potrivită de Paști!

prăvălia de încălțăminte **Vasilie Ban**, „La cisma mare roșie“ Sibiu, strada Ocnei Nr. 7 pe lângă prețuri ieftine.

Orice păpuși cu prețuri de reclamă de acum până după sărbătorile!

Prețurile:

Ghete pentru copii Chevreaux și Box sau Kalv, mărimea 20—25	= K	3—4
Ghete pentru copii	26—28	4—5
Ghete pentru copii	29—34	6—7
Ghete pentru băieți	35—39	7—9
Păpuși de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv		4—14
Ghete înalte pentru dame		8—14
Ghete de lucru pentru domni, tari, execuție în Kalv sau piele de vichia		7—
Ghete pentru domni cu gumă sau băieți, în Chevreaux sau Box		9—50
Ghete pentru domni cu bumbă sau Ideal		10—
Ghete pentru domni Kobrak		14—
Ghete pentru domni Oslaria		12—
Ghete pentru domni, formă americană		13—
Ghete pentru domni, formă americană, cu bumbă și băieți		16—
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile		20—

Mare alegere în cisme pentru copii și domni.

Camăși

cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 coroane.

Principiul meu este: Câștig puțin, vânzare mare!

In duminică și sărbători e deschis înainte de amiază până la 10 ore.

Berea albă și neagră

din

Berereria dela Trei-Stejari

In **SIBIU**

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sat. 724 102—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.